

Α.Τ.Ε.Ι. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΣΧΟΛΗ: ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ: ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΤΙΤΛΟΣ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Εταιρία ΕΠΕ (Η επίδραση του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη μορφή αυτής της εταιρίας – Μονοπρόσωπη ΕΠΕ με ειδική αναφορά στην παροχή ιατρικών υπηρεσιών από ΕΠΕ)

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ: ΑΡΖΟΓΛΟΥ ΙΟΡΔΑΝΗΣ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΗΤΡΩΟΥ: 253/04

ΕΠΟΠΤΕΥΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: Dr. ΔΕΝΔΡΙΝΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ ΙΟΥΝΙΟΣ 2009

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Οι διάφοροι εταιρικοί τύποι που προβλέπονται από τον νόμο μπορούν να υπαχθούν στις προσωπικές ή τις κεφαλαιουχικές εταιρίες. Στις προσωπικές εταιρίες υπάγεται η αστική εταιρία, η ομόρρυθμη εταιρία, η ετερόρρυθμη εταιρία, η αφανής εταιρία και ο ευρωπαϊκός όμιλος οικονομικού σκοπού (ΕΟΟΣ). Στις κεφαλαιουχικές εταιρίες υπάγεται η ανώνυμη εταιρία, η εταιρία περιορισμένης ευθύνης, η ετερόρρυθμη κατά μετοχές εταιρία και η ευρωπαϊκή εταιρία. Στη συγκεκριμένη εργασία εξετάζονται τα ιδιαίτερα εταιρικά μορφώματα της ΕΠΕ όπως η μονοπρόσωπη ΕΠΕ και υπάρχει ειδική αναφορά στην παροχή ιατρικών υπηρεσιών από ΕΠΕ.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	4
Οι εταιρικοί τύποι.....	4
Έκταση και αντικείμενο του Εταιρικού δικαίου. Δίκαιο επιχειρήσεων	5
Κερδοσκοπικός και ιδεολογικός σκοπός.....	5
Εταιρικό δίκαιο και δίκαιο των επιχειρήσεων.....	5
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: Έννοια και χαρακτηριστικά	7
Έννοια.....	7
Χαρακτηριστικά.....	7
Σύγκριση ΕΠΕ με ΑΕ. Οικονομική σημασία.....	8
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: Εταιρικό κεφάλαιο, εταιρικό μερίδιο, μερίδα συμμετοχής.....	11
Εταιρικό κεφάλαιο	11
Εταιρικό μερίδιο και μερίδα συμμετοχής.....	12
Έννοια.....	12
Ισχύουσες αρχές	13
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: Η σύσταση της εταιρίας.....	15
Προϋποθέσεις.....	15
Καταστατικό	15
Καταβολή εισφορών.....	16
Δημοσιότητα	17
Ελαττωματική ίδρυση	18
ΕΠΕ υπό ίδρυση.....	19
Αλλοδαπές εταιρίες	19
Έξοδα συστάσεως	19
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: Τα όργανα της εταιρίας.....	20
Γενικά	20
Η συνέλευση των εταίρων.....	20
Αρμοδιότητα.....	20
Σύγκληση της συνέλευσης.....	21
Οι αποφάσεις της συνέλευσης των εταίρων.....	22
Ελαττωματικές αποφάσεις.....	24

Διαχείριση και εκπροσώπηση.....	25
Η αρχή του νόμου.....	25
Αποκλίσεις από τη νόμιμη διαχείριση και εκπροσώπηση	25
Ανάκληση και παραίτηση διαχειριστών	27
Εξουσίες Διαχειριστών	28
Ευθύνη διαχειριστών	29
Οι ελεγκτές.....	31
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: Η νομική θέση του εταίρου.....	32
Δικαιώματα του εταίρου.....	32
Δικαιώματα διοικήσεως.....	32
Δικαίωμα ελέγχου και παροχής πληροφοριών	34
Άλλα δικαιώματα	34
Περιουσιακά δικαιώματα	35
Δικαίωμα στα κέρδη.....	35
Δικαίωμα στο προϊόν της εκκαθαρίσεως.....	36
Υποχρεώσεις των εταίρων.....	36
Υποχρεώσεις από τον νόμο	36
Υποχρεώσεις από το καταστατικό	37
Άλλες υποχρεώσεις	38
Ευθύνη των εταίρων.....	39
Απέναντι στην εταιρία	39
Απέναντι στους εταιρικούς δανειστές	39
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 Ετήσιοι λογαριασμοί. Διάθεση κερδών.....	41
Περιεχόμενο των ετησίων λογαριασμών	42
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7: Τροποποίηση του καταστατικού.....	45
Γενικά	45
Αύξηση κεφαλαίου.....	45
Διαδικασία	46
Λογιστικές εγγραφές επί αυξήσεως του κεφαλαίου	47
Μείωση Κεφαλαίου.....	48
Διαδικασία	49
Λογιστικές εγγραφές επί αυξήσεως του κεφαλαίου	50
Μετατροπή.....	51

Συγχώνευση	52
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8: Λύση και Εκκαθάριση	54
Λόγοι που επιφέρουν τη λύση της ΕΠΕ.....	54
Λόγοι λύσεως προβλεπόμενοι από το νόμο ή το καταστατικό	54
Λύση της ΕΠΕ με απόφαση των εταίρων	55
Λύση της ΕΠΕ με δικαστική απόφαση	56
Λύση της ΕΠΕ κατόπιν πτωχεύσεώς της	57
Εκκαθάριση.....	57
Το στάδιο της εκκαθάρισεως	57
Εκκαθαριστές	58
Ανάκληση εκκαθαριστών	59
Δημοσιότητα διορισμού και παύσεως εκκαθαριστών.	60
Απογραφή και ισολογισμός εκκαθάρισεως	60
Διαδικασία εκκαθάρισεως ΕΠΕ	61
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9: Παροχή Ιατρικών Υπηρεσιών από ΕΠΕ	63
Φορείς Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας.....	64
Ιατρικές εταιρίες.....	64
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10: Ιδιαίτερα Εταιρικά Μορφώματα	67
Γενικά	67
Μονοπρόσωπη εταιρία περιορισμένης ευθύνης	68
Προβλήματα της μονοπρόσωπης εταιρίας	69
Στις προς τα έσω σχέσεις	69
Στις προς τα έξω σχέσεις	70
Η μονοπρόσωπη ΕΠΕ ειδικότερα	71
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	74

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Οι εταιρικοί τύποι

Οι διάφοροι εταιρικοί τύποι που προβλέπονται από τον νόμο μπορούν να υπαχθούν στις προσωπικές ή τις κεφαλαιουχικές εταιρίες. Έτσι παρουσιάζεται το εξής σχήμα:

- Στις προσωπικές εταιρίες υπάγεται η αστική εταιρία, η ομόρρυθμη εταιρία, η ετερόρρυθμη εταιρία, η αφανής εταιρία και ο ευρωπαϊκός όμιλος οικονομικού σκοπού (ΕΟΟΣ).
- Στις κεφαλαιουχικές εταιρίες υπάγεται η ανώνυμη εταιρία, η εταιρία περιορισμένης ευθύνης, η ετερόρρυθμη κατά μετοχές εταιρία και η ευρωπαϊκή εταιρία. Σωματειακή δομή, χωρίς να είναι κεφαλαιουχικές εταιρίες, έχουν το σωματείο, ο συνεταιρισμός καθώς και ο ευρωπαϊκός συνεταιρισμός

Εκτός από ορισμένες επιχειρηματικές δραστηριότητες, οι οποίες ασκούνται υποχρεωτικά υπό ορισμένη εταιρική μορφή όπως για παράδειγμα οι ασφαλιστικές και τραπεζικές επιχειρήσεις που ασκούνται μόνο από ανώνυμες, οι συμβαλλόμενοι είναι ελεύθεροι να επιλέξουν όποιον εταιρικό τύπο επιθυμούν, ανεξάρτητα από τον σκοπό που επιδιώκει η εταιρία. Οι λόγοι που επηρεάζουν την επιλογή του εταιρικού τύπου δεν έχουν σχέση μόνο με τη νομική τους δομή (ύψος εταιρικού κεφαλαίου, ευθύνη εταίρων, εταιρικές υποχρεώσεις κ.α.) αλλά υπάρχουν και άλλοι εξωτερικοί παράγοντες που παίζουν σημαντικό ρόλο, όπως η φορολογική μεταχείριση των διαφόρων εταιρικών τύπων, το γόητρο που συνεπάγεται στην επιλογή ορισμένων εταιρικών τύπων, όπως η ανώνυμη εταιρία και η δυνατότητα ευκολότερης χρηματοδότησής τους από τις τράπεζες.

Έκταση και αντικείμενο του Εταιρικού δικαίου. Δίκαιο επιχειρήσεων

Το δίκαιο των εταιριών είναι το δίκαιο των ενώσεων προσώπων ιδιωτικού δικαίου που έχουν ιδρυθεί με δικαιοπραξία για την επιδίωξη ορισμένου κοινού σκοπού. Η έκταση του εταιρικού δικαίου προσδιορίζεται τόσο από τη φύση του επιδιωκόμενου σκοπού όσο και από τις δυνατές μορφές εταιρικής συνεργασίας.

Κερδοσκοπικός και ιδεολογικός σκοπός

Στο εταιρικό δίκαιο δεν εντάσσονται μόνο ενώσεις προσώπων (ενοχικής ή σωματειακής δομής) με οικονομικό ή εμπορικό (δηλαδή κερδοσκοπικό) σκοπό αλλά και με ιδεολογικό (μη κερδοσκοπικό) σκοπό. Εξάλλου, το ότι μία ένωση προσώπων έχει ιδεολογικό σκοπό δεν σημαίνει ότι δεν μπορεί να έχει οικονομική δραστηριότητα. Η σπουδαιότερη διαφορά ουσίας μεταξύ ενώσεων με και χωρίς κερδοσκοπικό σκοπό είναι ότι στις πρώτες απαιτείται η θέσπιση ειδικών διατάξεων για την προστασία των συναλλασσόμενων, ιδίως των εταιρικών δανειστών.

Εταιρικό δίκαιο και δίκαιο των επιχειρήσεων

Οι συνεχώς εμφανιζόμενες νέες μορφές επιχειρηματικής δράσης στις σύγχρονες συναλλαγές οδήγησαν στην πρόταση αντικατάστασης του εταιρικού δικαίου με ένα “δίκαιο των υπηρεσιών”, δηλαδή με ένα οργανωτικό δίκαιο αποδεσμευμένο από το ενοχικό (συμβατικό) ή και το προσωπικό (ύπαρξη μελών) στοιχείο του παραδοσιακού εταιρικού δικαίου.

Σε ένα “δίκαιο των επιχειρήσεων ” εντάσσονται ομαλά μορφώματα, τα οποία δεν αποτελούν ενώσεις προσώπων, όπως η μονοπρόσωπη εταιρία, αλλά ακόμα και οργανισμοί χωρίς προσωπικό υπόβαθρο, όπως το ίδρυμα που αναπτύσσει επιχειρηματική δραστηριότητα, ή και ενώσεις με προσωπικό υπόβαθρο, τα μέλη

της οποίας για νομικούς λόγους ή πραγματικούς λόγους δεν ασκούν επιρροή στη διοίκηση της εταιρίας.

Παρόλα αυτά η κρατούσα γνώμη απορρίπτει την υποκατάσταση του εταιρικού δικαίου από ένα “δίκαιο των επιχειρήσεων”, διότι μεταξύ επιχειρηματικών με και χωρίς προσωπικό υπόβαθρο υπάρχουν δομικές διαφορές.

Αν και υπάρχει διεθνώς η τάση δημιουργίας και εφαρμογής ορισμένων κοινών κανόνων δικαίου τόσο σε ενώσεις προσώπων όσο και σε οργανώσεις σκοπού, η μέχρι σήμερα εξέλιξη δεν συνηγορεί υπέρ της διάσπασης του εταιρικού δικαίου σε δίκαιο των ενώσεων προσώπων και δίκαιο των επιχειρήσεων. Ιδιάζοντα εταιρικά μορφώματα όπως η μονοπρόσωπη εταιρία δεν μεταβάλλουν ουσιαστικά τα πράγματα, δεδομένου ότι ο νομοθέτης την εντάσσει ρητά στο εταιρικό δίκαιο. (Εισαγωγή στο Δίκαιο των Ενώσεων Προσώπων, Γιώργος Μ. Ρώσσης)

Οι Κεφαλαιουχικές Εταιρίες

Η Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: Έννοια και χαρακτηριστικά

Έννοια

Εταιρία περιορισμένης ευθύνης (ΕΠΕ) είναι η εμπορική κεφαλαιουχική εταιρία με νομική προσωπικότητα, για τα χρέη της οποίας ευθύνεται μόνο η ίδια με την περιουσία της και όχι οι εταίροι. Το κεφάλαιο της είναι διαιρεμένο σε ίσα τμήματα, τα εταιρικά μερίδια.

Ο όρος εταιρία “περιορισμένης ευθύνης” είναι ανακριβής διότι η εταιρία δεν ευθύνεται περιορισμένα αλλά απεριόριστα απέναντι στους δανειστές της. Επομένως ο όρος “περιορισμένη ευθύνη” αναφέρεται απλώς στο ενδεχόμενο απώλειας της εισφοράς των εταίρων λόγω ζημιών της εταιρίας.

Χαρακτηριστικά

Κύριο χαρακτηριστικό της ΕΠΕ το οποίο τη διακρίνει από την ΑΕ είναι ο συνδυασμός προσωπικών και κεφαλαιουχικών στοιχείων. Υπάρχουν προσωπικά στοιχεία που εισάγονται ευθέως από τον νόμο και άλλα που επιτρέπει ο νόμος να εισαχθούν με διατάξεις του καταστατικού.

Προσωπικά στοιχεία είναι: για την λήψη των αποφάσεων στη συνέλευση υπολογίζεται και ο αριθμός των εταιριών, η νόμιμη διαχείριση ανήκει σε όλους τους εταίρους, η δυνατότητα απαγόρευσης μεταβίβασης των εταιρικών μεριδίων, η ύπαρξη δικαιώματος εξόδου και αποκλεισμού εταίρου, η παροχή περισσότερων ατομικών δικαιωμάτων αντί δικαιωμάτων μειοψηφίας, το

δικαίωμα να ζητηθεί λύση της εταιρίας, η δυνατότητα αναγωγής της υποβολής σε δικαστική συμπαράσταση, της πτώχευσης ή του θανάτου εταίρου σε λόγο λύσης της εταιρίας.

Κεφαλαιουχικά στοιχεία είναι: η ύπαρξη κεφαλαίου, με δεδομένο ότι για τα εταιρικά χρέη δεν ευθύνονται οι εταίροι, αλλά μόνο το νομικό πρόσωπο. Για την λήψη αποφάσεων στη συνέλευση υπολογίζεται και ο αριθμός των εταιρικών μεριδίων, τα εταιρικά μερίδια μεταβιβάζονται εκ το νόμου και τέλος η μη λύση της εταιρίας λόγω θανάτου, πτώχευσης ή απαγόρευσης ενός εταίρου.

Σύγκριση ΕΠΕ με ΑΕ. Οικονομική σημασία

Η ΕΠΕ είναι ενδιάμεσος εταιρικός τύπος μεταξύ προσωπικής και κεφαλαιουχικής εταιρίας. Αυτό έχει ως συνέπεια ότι στην ΕΠΕ είναι κατ' αρχήν δυνατή η αναλογική εφαρμογή διατάξεων τόσο των προσωπικών εταιριών όσο και της ΑΕ.

Πάντως η ΕΠΕ ανήκει συστηματικά στις κεφαλαιουχικές εταιρίες. Αποφασιστικό κριτήριο για την υπαγωγή στις κεφαλαιουχικές εταιρίες είναι η έλλειψη ευθύνης των εταίρων για τα εταιρικά χρέη και η (για τον λόγο αυτόν) ύπαρξη εταιρικού κεφαλαίου. Αν όμως γίνει σύγκριση της ΕΠΕ με την ΑΕ, εκτός από τα προαναφερθέντα προσωπικά στοιχεία που δεν έχει (ούτε μπορεί να προσλάβει) η ΑΕ, προκύπτουν οι εξής κυρίως διαφορές:

1. Η ΑΕ δεν έχει, ούτε μπορούν να εισαχθούν με διατάξεις του καταστατικού, τα προαναφερθέντα προσωπικά στοιχεία.
2. Στην ΕΠΕ δεν υπάρχει κρατική εποπτεία ούτε κατά την ίδρυση ούτε κατά τη λειτουργία της αλλά ισχύει το κανονιστικό σύστημα, με αποτέλεσμα την ευχερέστερη και ταχύτερη ίδρυση. Επίσης δεν υπάρχουν ελεγκτές στις «μικρές ΕΠΕ».
3. Στην ΕΠΕ, μολονότι υπάρχουν στοιχεία σωματειακής οργάνωσης,

όπως είναι ο διαχωρισμός των αρμοδιοτήτων μεταξύ των δυο βασικών εταιρικών οργάνων, λόγω του μικτού της χαρακτήρα μπορεί να υπάρξει παράλληλα ο εταιρικός δεσμός μεταξύ των εταίρων.

4. Η μεταβίβαση των εταιρικών μεριδίων γίνεται δυσχερέστερα απ' ότι η μεταβίβαση των μετοχών. Επίσης τα εταιρικά μερίδια δεν μπορούν να ενσωματωθούν σε αξιόγραφο.
5. Στη ρύθμιση των σχέσεων μεταξύ των εταίρων ισχύει κατά μεγάλο μέρος ενδοτικό δίκαιο. Οι συμβαλλόμενοι μπορούν να διαμορφώσουν την εταιρία με εντονότερα κεφαλαιουχικά ή εντονότερα προσωπικά στοιχεία.
6. Μπορεί να προβλεφθεί στην εταιρική σύμβαση η ανάληψη ορισμένων υποχρεώσεων εκ μέρους των εταίρων.
7. Η ΕΠΕ δεν αντλεί τα κεφάλαιά της από την κεφαλαιαγορά αλλά αποκλειστικά από τους συμβληθέντες εταίρους.

Η ΕΠΕ, σε αντίθεση με την ΑΕ, είναι δημιούργημα των νεότερων χρόνων. Το πρώτο νομοθέτημα διεθνώς ήταν ο γερμανικός νόμος περί ΕΠΕ του 1892, από τότε δε ο εταιρικός αυτός τύπος θεσμοθετήθηκε στα περισσότερα κράτη της ηπειρωτικής Ευρώπης. Η ΕΠΕ εισήχθη στην Ελλάδα με τον νόμο 3190 της 9/16 Απριλίου 1955 «περί εταιριών περιορισμένης ευθύνης», ο οποίος, αν και επηρεασμένος από αλλοδαπές νομοθεσίες, παρουσιάζει αυτοτέλεια. Με το προεδρικό διάταγμα 4191/1986 έγινε προσαρμογή του Ν. 3190/1955 προς τις διατάξεις της πρώτης (69/51/ΕΟΚ), τέταρτης (78/660/ΕΟΚ) και μερικώς της έβδομης (83/349/ΕΟΚ) κοινοτικής οδηγίας, ενώ με το προεδρικό διάταγμα 279/1993 εισήχθη η μορφή της μονοπρόσωπης ΕΠΕ (προσαρμογή προς τη δωδέκατη οδηγία 89/667/ΕΟΚ).

Από τη σύγκριση που προηγήθηκε φαίνεται η οικονομική σημασία της ΕΠΕ. Η ΕΠΕ είναι ο κατάλληλος εταιρικός τύπος για μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις,

στις οποίες, παρά τις προσωπικές σχέσεις μεταξύ των εταίρων, κανείς δεν θέλει να αναλάβει ευθύνη για τα εταιρικά χρέη με την προσωπική του περιουσία. Για τον λόγο αυτό οι συμβαλλόμενοι δεν επιθυμούν την ίδρυση προσωπικής εταιρίας. Βέβαια και στην ΑΕ δεν υπάρχει προσωπική ευθύνη των μετόχων, η αξία όμως των εισφορών που πρέπει να καταβληθούν για τον σχηματισμό κεφαλαίου είναι αρκετά μεγάλη, όταν συμμετέχει μικρός αριθμός προσώπων. Επιπλέον η ύπαρξη στην ΑΕ κρατικής εποπτείας και ελεγκτών, η ανελαστικότητα ως προς τη ρύθμιση των σχέσεων των εταίρων προς τα έξω, το ελεύθερα και χωρίς διατυπώσεις μεταβιβάστο της μετοχής, είναι στοιχεία που δεν συμβιβάζονται εύκολα με την τυπική τουλάχιστον μορφή της μικρής ή μεσαίας επιχείρησης, η οποία βασικά έχει κλειστό και μικρό αριθμό προσώπων. Έτσι ο θεσμός της ΕΠΕ καλύπτει το κενό που υπάρχει μεταξύ προσωπικών εταιριών και ΑΕ.

Για τους λόγους αυτούς η ΕΠΕ είναι η κατάλληλη εταιρική μορφή για την άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας στη χώρα μας, αφού οι ελληνικές επιχειρήσεις στη μεγάλη τους πλειοψηφία είναι μικρές ή μεσαίες. Ο νομοθέτης, θέλοντας να περιορίσει τον υπερτροφικό αριθμό ΑΕ, οι περισσότερες των οποίων είναι οικογενειακές, προτρέπει με φορολογικά ιδίως κίνητρα τη μετατροπή των ΑΕ σε ΕΠΕ, ενώ αφετέρου απαιτεί διαρκώς περισσότερες προϋποθέσεις για τη σύσταση και λειτουργία της ΑΕ (αύξηση κατώτατου ορίου κεφαλαίου, εισαγωγή μετοχών στο χρηματιστήριο κ.ά.). Παρ' όλα αυτά η ΕΠΕ δεν είχε την αναμενόμενη εξάπλωση, αφού η ΑΕ εξακολουθεί να είναι ο κυρίαρχος εταιρικός τύπος και για μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις. (Εισαγωγή στο Δίκαιο των Ενώσεων Προσώπων, Γιώργος Μ. Ρώσσης)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: Εταιρικό κεφάλαιο, εταιρικό μερίδιο, μερίδα συμμετοχής

Εταιρικό κεφάλαιο

Το εταιρικό κεφάλαιο της ΕΠΕ διαιρείται σε ίσα τμήματα και είναι αμετάβλητη μαθηματική ποσότητα, η οποία μόνο με τροποποίηση του καταστατικού μπορεί να αυξηθεί ή μειωθεί, σε αντίθεση με την εταιρική περιουσία. Η εταιρική περιουσία που αντιστοιχεί στο εταιρικό κεφάλαιο είναι δεσμευμένη για να μπορεί να διανεμηθεί εταιρική περιουσία με την μορφή κερδών και απαιτείται το ενεργητικό να υπερβαίνει τα εταιρικά χρέη και το εταιρικό κεφάλαιο.

Το κεφάλαιο της ΕΠΕ πρέπει πάντοτε να έχει καταβληθεί ολόκληρο κατά την σύναψη του καταστατικού. Συνεπώς στην ΕΠΕ δεν υπάρχει διάκριση μεταξύ κάλυψης και καταβολής. Αν στο καταστατικό δεν περιέχεται βεβαίωση των ιδρυτών ότι το κατεβλήθη, η ίδρυση της εταιρίας είναι ελαττωματική. Ελάχιστο όριο κεφαλαίου είναι το ποσό των δεκαοκτώ χιλιάδων ευρώ (18.000€).

Στην ΕΠΕ υπάρχει επίσης πλέγμα διατάξεων που αποβλέπουν στη διατήρηση της εταιρικής περιουσίας με σκοπό την προστασία των εταιρικών δανειστών. Πέρα από το απαιτούμενο άμεσης και ολοσχερούς καταβολής κεφαλαίου, οι κυριότερες διατάξεις που αποβλέπουν στην προστασία των δανειστών είναι οι εξής:

- α) Απαιτείται εκτίμηση των εισφορών σε είδος
- β) Διανέμονται μόνο πραγματικά επιτευχθέντα καθαρά κέρδη
- γ) Απαγορεύεται η απόκτηση από την εταιρία των δικών της εταιρικών μεριδίων
- δ) Προβλέπεται προστασία των εταιρικών δανειστών επί μείωσης του εταιρικού κεφαλαίου και συγχωνεύσεως

- ε) Ρυθμίζεται η περίπτωση απώλειας της εταιρικής περιουσίας
- στ) Οι εταιρικοί δανειστές μπορούν να ασκήσουν την εταιρική αγωγή κατά των δανειστών
- ζ) Υπάρχουν περιπτώσεις ευθύνης των εταίρων απέναντι στους εταιρικούς δανειστές

Η εταιρική περιουσία σχηματίζεται από τις εισφορές των εταίρων. Οι εισφορές μπορεί να είναι σε χρήμα ή σε είδος. Στις εισφορές σε είδος υπάρχει ο περιορισμός ότι τουλάχιστον το μισό του ελάχιστου ορίου εταιρικού κεφαλαίου που προβλέπει ο νόμος, δηλαδή τουλάχιστον 9.000€, πρέπει να καταβληθεί σε μετρητά. Οι εισφορές σε είδος, τόσο κατά τη σύσταση της εταιρίας όσο και κατά την αύξηση κεφαλαίου, πρέπει να αποτιμώνται. Η αποτίμηση πρέπει να γίνει κατά τον χρόνο της σύναψης του καταστατικού. Ο εκτιμητικός έλεγχος της επιτροπής επεκτείνεται και σε αποκτήσεις ακινήτων ή άλλων αντικειμένων από την εταιρία προς τον σκοπό πάγιας εκμετάλλευσης, εφόσον οι μεταβιβάζοντες είναι εταίροι ή διαχειριστές ή συγγενείς τους μέχρι και του δεύτερου βαθμού. Προς τον σκοπό προστασίας του συναλλακτικού κοινού πρέπει κάθε σε έντυπο, διαφήμιση, δημοσίευμα ή άλλο έγγραφο να αναφέρεται απαραίτητα και το κεφάλαιο της εταιρίας. (Εμπορικές Εταιρίες, Ρόκας Νικόλαος Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλας 2006)

Εταιρικό μερίδιο και μερίδα συμμετοχής

Έννοια

Το εταιρικό μερίδιο έχει δύο έννοιες. Εκπροσωπεί ένα τμήμα του εταιρικού κεφαλαίου και παράλληλα δηλώνει την εταιρική σχέση, από την οποία απορρέουν τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις του εταίρου. Λόγος ύπαρξης του εταιρικού μεριδίου είναι η διευκόλυνση μερικής μεταβίβασης της εταιρικής συμμετοχής.

Η έννοια της μερίδας συμμετοχής προέκυψε από την δυνατότητα κτήσης από τον ίδιο εταίρο περισσοτέρων εταιρικών μεριδίων (κάτι το οποίο αποκλείεται στις προσωπικές εταιρίες όπου υπάρχει πάντοτε μια εταιρική συμμετοχή). Έτσι κάθε εταίρος μετέχει στην εταιρία οπωσδήποτε με μία μερίδα συμμετοχής, η οποία αποτελείται από ένα ή περισσότερα εταιρικά μερίδια. Η μερίδα συμμετοχής είναι τμήμα του μετοχικού κεφαλαίου και σύνολο εταιρικών δικαιωμάτων και υποχρεώσεων.

Ισχύουσες αρχές

Το εταιρικό κεφάλαιο είναι διαιρεμένο σε ίσα τμήματα, τα εταιρικά μερίδια. Το ελάχιστο ποσό, το οποίο μπορεί να αποτελέσει ένα τμήμα του εταιρικού κεφαλαίου είναι 30€. Το ποσό αυτό μπορεί να είναι ανώτερο αλλά πάντα να είναι πολλαπλάσιο των 30€ (δηλαδή 60€, 90€όχι όμως 65€ή 78€). Σκοπός της ρύθμισης είναι η αποφυγή της μεγάλης κατάτμησης του εταιρικού κεφαλαίου, κάτι το οποίο θα επέτρεπε την είσοδο πολλών εταίρων στην εταιρία. Η ονομαστική αξία του εταιρικού μεριδίου μπορεί να είναι 30€ η πολλαπλάσια των 30€.

Τόσο ως προς τη μερίδα συμμετοχής όσο και ως προς τα εταιρικά μερίδια ισχύει η αρχή της ισότητας και η αρχή του αδιαιρέτου. Σύμφωνα με την αρχή της ισότητας από όλα τα εταιρικά μερίδια απορρέουν τα ίδια δικαιώματα και οι ίδιες υποχρεώσεις. Η αρχή της ισότητας δεν είναι αναγκαστικό δίκαιο. Μπορεί δηλαδή το αρχικό καταστατικό να παρέχει περισσότερα δικαιώματα ή προνόμια σε ορισμένα μερίδια ή και αντίστροφα. Έτσι επιτρέπεται η δημιουργία προνομιούχων εταιρικών μεριδίων, τα οποία παρέχουν δικαίωμα κατά τη διανομή των κερδών και του προϊόντος εκκαθαρίσεως.

Σύμφωνα με την αρχή του αδιαιρέτου αν οι περισσότεροι εταίροι αποκτήσουν εταιρικό μερίδιο, πρέπει να υποδείξουν προς την εταιρία κοινό εκπρόσωπο, ο οποίος ασκεί τα δικαιώματα που απορρέουν από το εταιρικό μερίδιο και εκπληρώνει τις αντίστοιχες υποχρεώσεις. Αυτό σημαίνει ότι το εταιρικό μερίδιο

δεν διαιρείται ανάλογα με τον αριθμό των δικαιούχων αλλά αποκτάται από κοινού. Αντίθετα η μερίδα συμμετοχής είναι διαιρετή, με την έννοια ότι μπορεί να μεταβιβαστούν χωριστά τα εταιρικά μερίδια με αποτέλεσμα τη δημιουργία νέων μερίδων συμμετοχής.

Τόσο το εταιρικό μερίδιο όσο και η μερίδα συμμετοχής είναι μεταβιβάστα. Το εταιρικό μερίδιο όμως δεν μπορεί να ενσωματωθεί σε αξιόγραφο όπως οι μετοχές απλώς μπορεί να εκδοθεί από την εταιρία αποδεικτικό έγγραφο για μόνη την μερίδα συμμετοχής, στο οποίο πρέπει να γράφονται με κεφαλαία στοιχεία οι λέξεις “απόδειξης μη φέρουσα χαρακτήρα αξιογράφου”. (Εισαγωγή στο Δίκαιο των Ενώσεων Προσώπων, Γιώργος Μ. Ρώσσης)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: Η σύσταση της εταιρίας

Προϋποθέσεις

Η σύσταση της ΕΠΕ προϋποθέτει σύναψη καταστατικού (εταιρικής σύμβασης), καταβολή εισφορών και τήρηση διατυπώσεων δημοσιότητας.

Καταστατικό

Το καταστατικό (εταιρική σύμβαση) συνάπτεται με συμβολαιογραφικό έγγραφο από δύο τουλάχιστον ιδρυτές, φυσικά ή νομικά πρόσωπα, οι οποίοι πρέπει να έχουν την ικανότητα να ενεργούν εμπορικές πράξεις. Οι ιδρυτές υπέχουν ευθύνη απέναντι στην εταιρία για πράξεις ή παραλείψεις κατά την σύσταση της εταιρίας.

Το καταστατικό πρέπει οπωσδήποτε να περιέχει κατά το άρθρο 6 § 2 τα παρακάτω στοιχεία:

1. Όνομα, επώνυμο, επάγγελμα, κατοικία και ιθαγένεια των εταίρων.
2. Η εταιρική επωνυμία, η οποία σχηματίζεται είτε από το όνομα ενός ή περισσότερων εταίρων είτε προσδιορίζεται από το αντικείμενο της επιχείρησης που ασκείται από την εταιρία είτε από τον συνδυασμό και των δύο με την ολόγραφη προσθήκη “εταιρία περιορισμένης ευθύνης”. Επειδή όμως στις συναλλαγές έχει επικρατήσει η συντομογραφία “ΕΠΕ”, πρέπει να γίνει δεκτό ότι αρκεί η συντομογραφία αυτή για την ανάληψη των υποχρεώσεων από την εταιρία. Η ως άνω προσθήκη πρέπει να είναι ολόγραφη μόνο στο καταστατικό της εταιρίας, στην καταχώρηση ΜΕΠΕ και στη δημοσιευόμενη ανακοίνωση στο ΤΑΕ & ΕΠΕ.

3. Η έδρα της επιχείρησης. Ως έδρα πρέπει να ορίζεται ένας δήμος ή μια κοινότητα της ελληνικής επικράτειας.
4. Ο σκοπός της εταιρίας ή ακριβέστερα το αντικείμενο της εταιρικής επιχείρησης. Η ΕΠΕ είναι εμπορική αν και ο σκοπός της δεν είναι εμπορικός.
5. Το κεφάλαιο της εταιρίας, η μερίδα συμμετοχής και τα εταιρικά μερίδια κάθε εταίρου καθώς και βεβαίωση των ιδρυτών ότι κατεβλήθη το κεφάλαιο.
6. Το αντικείμενο των εισφορών σε είδος, η αποτίμησή τους, το όνομα του εισφέροντα εταίρου και το σύνολο της αξίας των εισφορών σε είδος.
7. Η διάρκεια ζωής της εταιρίας. Αποκλείεται ΕΠΕ αόριστης διάρκειας.
(Μετατροπή – Συγχώνευση – Διάσπαση Εταιριών, Μιλτιάδη Κ. Λεονταρή Εκδόσεις ΠΑΜΙΣΟΣ 2000)

Καταβολή εισφορών

Στην ΕΠΕ δεν επιτρέπεται μερική καταβολή του κεφαλαίου. Οι εισφορές πρέπει να έχουν καταβληθεί ήδη κατά την σύναψη του καταστατικού. Δεν επιτρέπεται κάλυψη του εταιρικού κεφαλαίου με δημόσια εγγραφή, όλες δηλαδή οι εισφορές πρέπει να καταβληθούν από τους ιδρυτές.

Δημοσιότητα

Το προεδρικό διάταγμα 419/1986 εισήγαγε και για τις ΕΠΕ σύστημα δημοσιότητας. Το μητρώο εταιριών περιορισμένης ευθύνης (ΜΕΠΕ), το οποίο αποτελείται από α) το βιβλίο μητρώου, β) τη μερίδα κάθε εταιρίας, γ) το φάκελο της εταιρίας και δ) το ευρετήριο των εταιριών, τηρείται από τον γραμματέα κάθε πρωτοδικείου. Κάθε καταχωρημένη εταιρεία παίρνει αριθμό μητρώου.

Σε περίπτωση ίδρυσης υποκαταστήματος στην περιφέρεια άλλου πρωτοδικείου εκτός της έδρας της εταιρίας αντίγραφο της εταιρικής σύμβασης παραδίδεται στον γραμματέα του πρωτοδικείου αυτού, ο οποίος και την καταχωρεί στο ΜΕΠΕ. Επειδή δεν έχουν εκδοθεί ακόμα οι προβλεπόμενες από τον νόμο (άρθρο 8 § 8) υπουργικές αποφάσεις, το ΜΕΠΕ δεν λειτουργεί στην πράξη. Η κατάσταση προβλέπεται να αλλάξει, όταν τεθεί σε λειτουργία ο νόμος 3419/2005 για το γενικό εμπορικό μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.).

Μετά την καταχώρηση στο ΜΕΠΕ δημοσιεύεται στο ΤΑΕ & ΕΠΕ ανακοίνωση για τις πράξεις και τα στοιχεία που καταχωρίστηκαν. Αν το περιεχόμενο πράξης ή στοιχείου που δημοσιεύτηκε στο ΤΑΕ & ΕΠΕ δεν συμφωνεί με αυτό που καταχωρίστηκε στο ΜΕΠΕ, η εταιρία δεν μπορεί να αντιτάξει σε τρίτους το κείμενο που δημοσιεύτηκε, ενώ οι τρίτοι μπορούν, εκτός αν η εταιρία αποδείξει ότι γνώριζαν το κείμενο που είχε καταχωριστεί στο ΜΕΠΕ.

Η δημοσιότητα που προβλέπεται για την σύσταση ΕΠΕ συνίσταται στην καταχώριση της εταιρικής σύμβασης στο ΜΕΠΕ (α) και την δημοσίευση στο ΤΑΕ & ΕΠΕ (β).

(α) Αντίγραφο της εταιρικής σύμβασης κατατίθεται στη γραμματεία του πρωτοδικείου της έδρας της εταιρίας. Η κατάθεση του αντίγραφου γίνεται από τον διαχειριστή ή από οποιοδήποτε εταίρο, υποχρεωτικά από τον συμβολαιογράφο που το συνέταξε, μέσα σε ένα μήνα από τη σύναψή του. Ο γραμματέας του πρωτοδικείου καταχωρίζει την εταιρική σύμβαση στο ΜΕΠΕ. Βασική προϋπόθεση για την καταχώριση της σύμβασης είναι ο

προαπαιτούμενος έλεγχος της επωνυμίας και του διακριτικού τίτλου της ΕΠΕ από το αρμόδιο επιμελητήριο. Με επιμέλεια κάθε εταίρου ή διαχειριστή δημοσιεύεται στο ΤΑΕ & ΕΠΕ ανακοίνωση για την καταχώριση στο ΜΕΠΕ των πράξεων και των στοιχείων που υποβλήθηκαν σε δημοσιότητα και εξατομικεύουν την εταιρία.

Οι παραπάνω διατυπώσεις δημοσιότητας που απαιτούνται για την σύσταση της ΕΠΕ έχουν συστατικό χαρακτήρα. Μόνο από την συντέλεση τους αποκτά η εταιρία νομική προσωπικότητα. Τέλος οι ίδιες συστατικές διατυπώσεις δημοσιότητας απαιτούνται για κάθε τροποποίηση του καταστατικού. (Εμπορικές Εταιρίες, Ρόκας Νικόλαος Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλας 2006)

Ελαττωματική ίδρυση

Οι λόγοι ακυρότητας της εταιρίας αναφέρονται περιοριστικά και είναι:

1. Μη σύνταξη του καταστατικού με συμβολαιογραφικό έγγραφο,
2. Ανικανότητα όλων των ιδρυτών για δικαιοπραξία
3. Παράβαση του άρθρου 4 § 1 που αναφέρεται στο ελάχιστο όριο κεφαλαίου και την ολοσχερή καταβολή του
4. Έλλειψη στην εταιρική σύμβαση διατάξεων για το εταιρικό κεφάλαιο, τη μερίδα συμμετοχής και τα εταιρικά μερίδια κάθε εταίρου καθώς και έλλειψη βεβαίωσης των ιδρυτών ότι κατεβλήθη το κεφάλαιο
5. Μη προσδιορισμός του αντικειμένου των εισφορών σε είδος, της αποτίμησής τους, του ονόματος του εισφέροντας εταίρου και του συνόλου της αξίας των εισφορών σε είδος
6. Στην έλλειψη διάταξης για την εταιρική επωνυμία ή τον εταιρικό σκοπό ή επίδιωξη παράνομου σκοπού ή σκοπού που αντίκειται στη δημόσια τάξη

ΕΠΕ υπό ίδρυση

Στην ΕΠΕ οι εισφορές είναι αμέσως καταβλητέες με τη σύναψη του καταστατικού, δηλαδή ήδη πριν από την ολοκλήρωση των διατυπώσεων δημοσιότητας και επομένως πριν από την σύσταση της εταιρίας. Οι σχετικές διατάξεις (άρθρο 9 § 2) προβλέπουν απεριόριστη ευθύνη των συμβληθέντων στο όνομά της υπό ίδρυση ΕΠΕ πριν την ολοκλήρωση των διατυπώσεων δημοσιότητας, εκτός αν οι υποχρεώσεις που δημιουργήθηκαν αναληφθούν από την εταιρία μέσα σε τρεις μήνες από την από την δημοσίευσή της. Οι ιδρυτές δεν μπορούν να υπαναχωρήσουν πριν από τις διατυπώσεις δημοσιότητας, ενώ ο θάνατος, η πτώχευση ή η απαγόρευση ενός από τους ιδρυτές δεν εμποδίζει την ολοκλήρωση των διατυπώσεων αυτών. (Εισαγωγή στο Δίκαιο των Ενώσεων Προσώπων, Γιώργος Μ. Ρώσσης)

Αλλοδαπές εταιρίες

Αλλοδαπές ΕΠΕ μπορούν να εγκαταστήσουν στην Ελλάδα υποκαταστήματα ή πρακτορεία ύστερα από απόφαση του αρμόδιου νομάρχη. Η απόφαση αυτή εκδίδεται με τις προϋποθέσεις που ορίζει το άρθρο 58 αλλά μέχρι την ολοκλήρωση των σχετικών διατυπώσεων ευθύνονται αυτοί που συμβλήθηκαν με το όνομά της απεριόριστα.

Έξοδα συστάσεως

Τα έξοδα για τη σύσταση της ΕΠΕ ανέρχονται σε 1% επί του κεφαλαίου καθώς και σε 1,3% επί του κεφαλαίου υπέρ του ταμείου νομικών (συμβολαιογραφικά δικαιώματα έξοδα δημοσίευσης). Αν εισφέρονται ακίνητα, οφείλεται και ο αναλογούν φόρος μεταβίβασης ακινήτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: Τα όργανα της εταιρίας

Γενικά

Η ΕΠΕ έχει δύο υποχρεωτικά όργανα, τη συνέλευση των εταίρων και τους διαχειριστές. Μέχρι το προεδρικό διάταγμα 419/1986 δεν υπήρχε στην ΕΠΕ όργανο ελέγχου διαχειρίσεως. Απλώς ο νόμος παρείχε τη δυνατότητα δημιουργίας τρίτου οργάνου, του εποπτικού συμβουλίου, με καθήκοντα ελέγχου διαχειρίσεως. Μετά την τροποποίηση του ν. 3190 με το προεδρικό διάταγμα 419/ 1986 οι “ μεγάλες ΕΠΕ ” πρέπει να έχουν υποχρεωτικά ελεγκτές.

Η συνέλευση των εταίρων

Αρμοδιότητα

Η συνέλευση των εταίρων είναι το ανώτατο όργανο της εταιρίας και έχει την εξουσία να αποφασίζει για κάθε εταιρική υπόθεση. Τα θέματα που υπάγονται στην αποκλειστική αρμοδιότητα της συνέλευσης των εταίρων είναι τα εξής: α) Τροποποιήσεις του καταστατικού, β) διορισμός, ανάκληση και απαλλαγή των διαχειριστών από την ευθύνη, γ) εκλογή ελεγκτών (στις “μεγάλες ΕΠΕ”), δ) έγκριση των ετήσιων λογαριασμών και διάθεση των κερδών, ε) έγερση αγωγής κατά των οργάνων της εταιρίας ή κατά των εταίρων για αξιώσεις αποζημιώσεως που έχει η εταιρία εναντίον τους, οι οποίες απορρέουν από πράξεις ή παραλείψεις κατά τη σύσταση ή λειτουργία της εταιρίας, στ) παράταση της διάρκειας της εταιρίας, συγχώνευση, διάλυση διορισμός ή ανάκληση εκκαθαριστών, ζ) άλλα θέματα που ορίζονται στον νόμο.

Οι συνελεύσεις διακρίνονται σε τακτικές, έκτακτες και καταστατικές. Η τακτική συνέλευση συγκαλείται υποχρεωτικά από τους διαχειριστές κάθε

χρόνο μέσα σε τρεις μήνες από τη λήξη της εταιρικής χρήσης και αποφασίζει για την έγκριση των ετήσιων λογαριασμών, τη διάθεση των κερδών, την απαλλαγή των διαχειριστών από κάθε ευθύνη για αποζημίωση και (στις “μεγάλες ΕΠΕ”) την εκλογή ελεγκτών. Η έκτακτη συνέλευση συγκαλείται ύστερα από πρωτοβουλία των διαχειριστών αλλά και όταν το ζητήσει η μειοψηφία, ενώ η καταστατική συνέλευση αποφασίζει με αυξημένη (καταστατική) πλειοψηφία την τροποποίηση του καταστατικού. (Εισαγωγή στο Δίκαιο των Ενώσεων Προσώπων, Γιώργος Μ. Ρώσσης)

Σύγκληση της συνέλευσης

Σχετικά με τη σύγκληση της συνέλευσης των εταίρων ισχύουν οι ακόλουθοι κανόνες:

1. Η συνέλευση δεν συνέρχεται αυτόκλητα αλλά συγκαλείται πάντοτε από τους διαχειριστές. Οι εταίροι καλούνται με έγγραφες προσκλήσεις, οι οποίες τους επιδίδονται «αποδεδειγμένως» στη σημειούμενη στο βιβλίο των εταίρων διεύθυνσή τους οκτώ τουλάχιστον ημέρες πριν από τη συνέλευση. Στην πρόσκληση πρέπει να αναγράφεται η ημέρα, η ώρα, ο τόπος της συνέλευσης και τα προς συζήτηση θέματα. Απόφαση, η οποία ελήφθη κατά παράβαση των διατάξεων για τη σύγκληση της συνέλευσης, είναι ελαττωματική. Εφόσον όμως συμφωνούν όλοι οι εταίροι, είναι έγκυρες οι αποφάσεις που λαμβάνονται σε συνέλευση, στην οποία δεν τηρήθηκαν οι διατυπώσεις σύγκλησης (καθολική συνέλευση). Με τις ίδιες προϋποθέσεις, εφόσον δηλαδή όλοι οι εταίροι είναι παρόντες και κανείς δεν προβάλλει αντιρρήσεις, μπορούν να ληφθούν αποφάσεις για οποιοδήποτε θέμα αρμοδιότητας της συνέλευσης, έστω και αν δεν αναγράφεται στην πρόσκληση.

2. Οι διαχειριστές είναι υποχρεωμένοι να συγκαλούν τη συνέλευση, όποτε το ορίζει ο νόμος ή το καταστατικό. Έτσι οι διαχειριστές είναι υποχρεωμένοι να συγκαλούν την τακτική συνέλευση ή την έκτακτη σε περίπτωση απώλειας της εταιρικής περιουσίας. Αλλά και όταν η μειοψηφία, δηλαδή ένας ή περισσότεροι εταίροι που εκπροσωπούν τουλάχιστον το 1/20 του εταιρικού κεφαλαίου, ζητήσουν τη σύγκληση έκτακτης συνέλευσης για τη συζήτηση ορισμένων θεμάτων, οι διαχειριστές είναι επίσης υποχρεωμένοι να συγκαλέσουν τη συνέλευση.
3. Στην περίπτωση κατά την οποία οι διαχειριστές, κατά παράβαση της παραπάνω υποχρέωσης, δεν συγκαλούν την τακτική ή την έκτακτη συνέλευση, τη σύγκληση της οποίας ζήτησε η μειοψηφία τότε κάθε εταίρος, ή η αιτούσα μειοψηφία (μετά από είκοσι ημέρες από την επίδοση της αίτησης) μπορεί να συγκαλέσει τη συνέλευση ύστερα από απόφαση του μονομελούς πρωτοδικείου της έδρας της εταιρίας, η οποία εκδίδεται κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων. (Εμπορικές Εταιρίες, Ρόκας Νικόλαος Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλας 2006)

Οι αποφάσεις της συνέλευσης των εταίρων

Απαιτούμενη πλειοψηφία

Οι αποφάσεις των εταίρων λαμβάνονται μόνο σε συνέλευση. Συνεπώς, αποφάσεις που λαμβάνονται εκτός συνελεύσεως (πχ με αποστολή επιστολών) είναι ανυπόστατες. Στην ΕΠΕ δεν υπάρχει η έννοια της απαρτίας αλλά μόνο της πλειοψηφίας. Οι (πλειοψηφικές) αποφάσεις της συνέλευσης δεσμεύουν απόντες και διαφωνούντες εταίρους. Δικαίωμα συμμετοχής στην ψηφοφορία έχει κάθε εταίρος που είναι γραμμένος στο βιβλίο των εταίρων. Το δικαίωμα ψήφου μπορεί να ασκηθεί και με αντιπρόσωπο. Ο υπολογισμός της πλειοψηφίας είναι ιδιόρρυθμος, χαρακτηριστικό του μικτού χαρακτήρα της ΕΠΕ. Για τη λήψη έγκυρης απόφασης απαιτείται να ψηφίσει υπέρ της πρότασης πλειοψηφία πάνω από το 1/2 του όλου (όχι μόνο των παρι-

σταμένων) αριθμού των εταίρων (αριθμητική πλειοψηφία), οι οποίοι (συγχρόνως) εκπροσωπούν πάνω από το 1/2 του όλου (όχι μόνο του εκπροσωπούμενου στη συνέλευση) εταιρικού κεφαλαίου (κεφαλαιουχική πλειοψηφία). Η συγκέντρωση της μίας πλειοψηφίας δεν αρκεί για την έγκυρη λήψη της απόφασης.

Για την τροποποίηση του καταστατικού απαιτείται αυξημένη (καταστατική) πλειοψηφία των τριών τετάρτων (3/4) του όλου αριθμού των εταίρων, οι οποίοι εκπροσωπούν τα τρία τέταρτα (3/4) του όλου εταιρικού κεφαλαίου. Ο νόμος απαιτεί αυξημένη πλειοψηφία και για ορισμένα άλλα θέματα.

Υπάρχουν όμως και αποφάσεις, για την έγκυρη λήψη των οποίων απαιτείται ομοφωνία. Οι αποφάσεις αυτές αναφέρονται κυρίως στη μεταβολή του νομικού καθεστώτος του εταίρου και είναι: α) Απόφαση για τη μεταβολή της εθνικότητας της εταιρίας. Με την απόφαση αυτή δεν επέρχεται λύση της εταιρίας. β) Απόφαση για την αύξηση των υποχρεώσεων των εταίρων. Με την απόφαση αυτή δημιουργούνται υποχρεώσεις πέρα από τις προβλεπόμενες στον νόμο. γ) Απόφαση για την αύξηση της ευθύνης των εταίρων. Δεν αναφέρεται στην ευθύνη των εταίρων απέναντι σε τρίτους, αλλά στη δυνατότητα θέσπισης υποχρέωσης για καταβολή συμπληρωματικών εισφορών με τροποποίηση του καταστατικού.

δ) Απόφαση για τη μείωση των καταστατικών δικαιωμάτων των εταίρων. Η διάταξη, η οποία αναφέρεται σε δικαιώματα που έχει παραχωρήσει το καταστατικό στους εταίρους, εφαρμόζεται όχι μόνο να μειωθούν αλλά και να αφαιρεθούν ή απονεμηθούν καταστατικά δικαιώματα. Η ρύθμιση αφορά την περίπτωση που έχουν δοθεί δικαιώματα σε όλους τους εταίρους, διότι αν έχουν δοθεί μόνο σε ορισμένους (προνόμια), αρκεί η συναίνεση των θιγομένων. Αντίθετα η διάταξη δεν αφορά τον αριθμό και την έκταση των εκ τον νόμου δικαιωμάτων των εταίρων, διότι η δυνατότητα και οι προϋποθέσεις προσβολής τους από τη συνέλευση των εταίρων δεν είναι πάντα οι ίδιες για όλα τα

δικαιώματα αυτά. Άλλα από αυτά δεν μπορούν να θιγούν ούτε με ομόφωνη απόφαση (όπως το δικαίωμα ψήφου), ενώ άλλα μπορούν μόνο με ομόφωνη απόφαση (όπως η ανάθεση της διαχειριστικής και εκπροσωπευτικής εξουσίας σε τρίτο) ή και με τροποποίηση του καταστατικού (όπως το δικαίωμα στα κέρδη). ε) Ομοφωνία απαιτείται για την πρόσληψη στο καταστατικό των συμφωνιών της § 3 άρθρ. 6 καθώς και για την παροχή άδειας στον διαχειριστή για τέλεση πράξεων ανταγωνισμού. Πρέπει να γίνει επίσης δεκτό ότι ομοφωνία απαιτείται και για τη μεταβολή του εταιρικού σκοπού (όχι του αντικειμένου της επιχειρήσεως) από εμπορικό σε μη εμπορικό.

Το καταστατικό μπορεί να προβλέπει Θέματα, για τα οποία απαιτείται πλειοψηφία μεγαλύτερη από τη νόμιμη (ακόμη και ομοφωνία). Οι αποφάσεις της συνέλευσης των εταίρων καταχωρίζονται στο βιβλίο πρακτικών συνελεύσεως, κάθε δε εταίρος έχει δικαίωμα να ζητήσει απόσπασμα πρακτικών. (Εμπορικές Εταιρίες, Ρόκας Νικόλαος Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλας 2006)

Ελαττωματικές αποφάσεις

Οι αποφάσεις της συνέλευσης των εταίρων (συνήθους ή καταστατικής) που λήφθηκαν κατά παράβαση του νόμου ή του καταστατικού μπορούν να κηρυχθούν άκυρες με δικαστική απόφαση. Συνεπώς η απόφαση της συνέλευσης παράγει έννομα αποτελέσματα μέχρι την έκδοση της δικαστικής απόφασης, ενώ από την τελεσιδικία της δικαστικής απόφασης θεωρείται εξ υπαρχής άκυρη.

Το δικαίωμα προσβολής της ελαττωματικής απόφασης μπορεί να ασκηθεί από οποιονδήποτε εταίρο ή τους διαχειριστές (όχι από τρίτους) μέσα σε τρίμηνη προθεσμία στο πολυμελές πρωτοδικείο της έδρας της εταιρίας. Η αγωγή απευθύνεται κατά της εταιρίας, η δε απόφαση που κηρύσσει την ακυρότητα ισχύει απέναντι σε όλους τους εταίρους και τους διαχειριστές. Ειδικώς στην περίπτωση, κατά την οποία η αγωγή ακυρώσεως ασκείται από τους διαχειριστές, το μονομελές πρωτοδικείο διορίζει προσωρινό

εκπρόσωπο της εταιρίας για τη διεξαγωγή της δίκης. Μετά την πάροδο της τρίμηνης προθεσμίας επέρχεται ίαση της απόφασης.

Διαχείριση και εκπροσώπηση

Η αρχή του νόμου

Διαχειριστικά όργανα της ΕΠΕ είναι οι διαχειριστές. Σύμφωνα με τη ρύθμιση του άρθρου 16, αν δεν έχουν διορισθεί διαχειριστές, η διαχειριστική και εκπροσωπευτική εξουσία ανήκει σε όλους τους εταίρους συλλογικά. Αυτό σημαίνει ότι για κάθε πράξη διαχείρισης και εκπροσώπησης απαιτείται η σύμπραξη όλων των εταίρων. Ως προς την αμοιβή των διαχειριστών έχει νομολογηθεί ότι η εταιρία είναι υποχρεωμένη να καταβάλει αμοιβή μόνο όταν υπάρχει πρόβλεψη στο καταστατικό ή αποφασίζει σχετικά η συνέλευση των εταίρων. Οι παράνομες αποφάσεις των διαχειριστών είναι αυτοδικαίως άκυρες.

Αποκλίσεις από τη νόμιμη διαχείριση και εκπροσώπηση

Ο κανόνας της συλλογικής διαχείρισης και εκπροσώπησης δεν είναι αναγκαστικό δίκαιο. Στο άρθρο 17 προβλέπονται ενδεικτικά αποκλίσεις από τη νόμιμη διαχείριση και εκπροσώπηση, οι οποίες μπορούν να προβλεφθούν στο καταστατικό ή να αποφασισθούν από τη συνέλευση των εταίρων. Η απόφαση της συνέλευσης για τον διορισμό διαχειριστών, η οποία πρέπει να προσδιορίζει, αν οι διαχειριστές δρουν ατομικά ή συλλογικά, υποβάλλεται στις διατυπώσεις δημοσιότητας του άρθρου 8.

Οι βασικές αποκλίσεις που μπορούν να εισαχθούν με το καταστατικό ή με απόφαση της συνέλευσης είναι οι εξής:

α) Κατ' αρχήν μπορεί να συμφωνηθεί ότι για τη λήψη αποφάσεων σε θέματα διαχείρισης δεν απαιτείται συλλογική δράση αλλά ότι αρκεί η

πλειοψηφία.

β) β) Μπορεί επίσης να συμφωνηθεί ότι κάθε εταίρος διαχειριστής θα έχει το δικαίωμα να ενεργεί μόνος είτε στις προς τα έξω σχέσεις είτε και στις προς τα έσω σχέσεις (ατομική διαχείριση και εκπροσώπηση).

γ) Η διαχείριση και εκπροσώπηση μπορεί να ανατεθεί για ορισμένο ή αόριστο χρόνο σε ένα ή περισσότερα πρόσωπα, τα οποία, αν δεν προβλέπεται άλλη ρύθμιση, δρουν συλλογικά. Αν προβλέπεται άλλη ρύθμιση, σε περίπτωση που έχουν διορισθεί περισσότεροι διαχειριστές ισχύουν και εδώ οι α) και β) δυνατότητες.

Σε περίπτωση που ανατεθεί η διαχείριση σε ένα ή περισσότερα πρόσωπα, αυτά μπορεί να είναι είτε εταίροι είτε και τρίτοι, δηλαδή μη εταίροι. Οι τρίτοι δεν είναι απλοί πληρεξούσιοι αλλά όργανα της εταιρίας, έχουν δηλαδή την ίδια νομική θέση που έχουν οι εταίροι διαχειριστές. Ως διαχειριστής μπορεί να διορισθεί οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο.

δ) Περίπτωση δικαστικού διορισμού προσωρινών διαχειριστών κατά ΑΚ 69 μπορεί να συντρέξει κατά βάση, όταν υπάρχει σύγκρουση συμφερόντων, ενώ σε περίπτωση έλλειψης διαχειριστών τίθεται σε εφαρμογή η νόμιμη διαχείριση του άρθρ. 16. Μόνο, όταν υπάρχει αδυναμία ή άρνηση άσκησης των διαχειριστικών καθηκόντων από τους εταίρους μπορούν να διορισθούν προσωρινοί διαχειριστές από το δικαστήριο.
(Εισαγωγή στο Δίκαιο των Ενώσεων Προσώπων, Γιώργος Μ. Ρώσσης)

Ανάκληση και παραίτηση διαχειριστών

Η διαδικασία για την ανάκληση των διαχειριστών δεν είναι ομοιόμορφη. Προβλέπονται δύο διαδικασίες.

1. Στην περίπτωση της νόμιμης διαχείρισης (άρθρο 16) καθώς και σε περίπτωση που έχει διορισθεί από το καταστατικό εταίρος ως διαχειριστής για ορισμένο χρόνο απαιτούνται για την ανάκληση οι εξής προϋποθέσεις:

α) Ύπαρξη σπουδαίου λόγου. Ενδεικτικά αναφέρει ο νόμος ότι σπουδαίο λόγο αποτελεί ιδίως η βαριά παράβαση καθηκόντων ή η ανικανότητα για τακτική διαχείριση.

β) Απόφαση της συνέλευσης των εταίρων.

Νομολογία. Σύμφωνα με τη νομολογία η απόφαση της συνέλευσης είναι πάντα αναγκαία, έστω και αν υπάρχει αδυναμία λήψης απόφασης, όπως στη διμελή εταιρία, στην οποία ο ένας μόνο εταίρος είναι διαχειριστής, με αποτέλεσμα να είναι ανέφικτη η ανάκληση παρά την ύπαρξη σπουδαίου λόγου. Η προβληματική της διμελούς εταιρίας. Βέβαια η διάταξη του άρθρ. 12 § 2 δεν απαγορεύει τη συμμετοχή του εταίρου διαχειριστή στη ψηφοφορία στο θέμα της ανάκλησής του για σπουδαίο λόγο. Πρέπει να γίνει δεκτό ότι ο διαχειριστής δεν επιτρέπεται να ασκήσει το δικαίωμα ψήφου του στην περίπτωση αυτή, οπότε η ψήφος του δεν συνυπολογίζεται για την εξεύρεση της πλειοψηφίας, σύμφωνα με όσα έχουν εκτεθεί.

γ) Απόφαση του μονομελούς πρωτοδικείου κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας. Σε επείγουσα περίπτωση διατάσσονται ασφαλιστικά μέτρα. Το δικαστήριο επιλαμβάνεται ύστερα από αίτηση οποιουδήποτε εταίρου, με την προϋπόθεση βέβαια ότι η συνέλευση έχει λάβει απόφαση για ανάκληση του διαχειριστή.

2. Σε όλες τις άλλες περιπτώσεις η ανάκληση διαχειριστή επέρχεται με μόνη την απόφαση της συνέλευσης των εταίρων οποτεδήποτε, δηλαδή χωρίς να

απαιτείται η ύπαρξη σπουδαίου λόγου αλλά ούτε δικαστική απόφαση. Κατά τον τρόπο αυτόν ανακαλούνται ειδικότερα:

α) Εταίροι διαχειριστές που διορίστηκαν έστω για ορισμένο χρόνο αλλά με απόφαση της συνέλευσης (όχι με το καταστατικό), β) εταίροι που διορίστηκαν διαχειριστές με το καταστατικό αλλά όχι για ορισμένο χρόνο, γ) τρίτοι (μη εταίροι) διαχειριστές, έστω και αν διορίστηκαν με το καταστατικό για ορισμένο χρόνο.

Ο ανακαλούμενος διαχειριστής έχει ενδεχομένως δικαίωμα για αποζημίωση, ιδίως στην περίπτωση που ανακλήθηκε χωρίς σπουδαίο λόγο.

Δεν ρυθμίζεται το θέμα της παραίτησης διαχειριστή. Πρέπει να γίνει δεκτό ότι, εφόσον συντρέχει σπουδαίος λόγος, επιτρέπεται σε κάθε περίπτωση η παραίτηση. Παραίτηση χωρίς σπουδαίο λόγο είναι έγκυρη όταν ο διορισμός είναι αόριστης διάρκειας.

Η λήξη της διαχειριστικής περιόδου για οποιονδήποτε λόγο υποβάλλεται στις διατυπώσεις δημοσιότητας. (Εισαγωγή στο Δίκαιο των Ενώσεων Προσώπων, Γιώργος Μ. Ρώσσης)

Εξουσίες Διαχειριστών

Οι διαχειριστές έχουν την εξουσία να ενεργούν οποιαδήποτε πράξη εμπίπτει στον σκοπό της εταιρίας. Μετά την εναρμόνισή τους στο κοινοτικό δίκαιο η έκταση της εκπροσωπευτικής εξουσίας των διαχειριστών διευρύνθηκε. Οι πράξεις των διαχειριστών δεσμεύουν την εταιρία απέναντι στους τρίτους εκτός αν η εταιρία αποδείξει ότι ο τρίτος γνώριζε την υπέρβαση του εταιρικού σκοπού. Η εκπροσωπευτική εξουσία των διαχειριστών δεν μπορεί επίσης να περιορισθεί με διατάξεις του καταστατικού ή με απόφαση της συνέλευσης των εταίρων έστω. Συνεπώς η εκπροσωπευτική εξουσία των διαχειριστών είναι, απέναντι μεν σε καλόπιστους τρίτους, απεριόριστη, απέναντι δε σε οποιονδήποτε τρίτο μη περιορίσιμη.

Αντίθετα η διαχειριστική εξουσία των διαχειριστών περιορίζεται τόσο μέσα στο πλαίσιο που χαράσσει ο εταιρικός σκοπός όσο και από διατάξεις του καταστατικού και αποφάσεις της συνέλευσης των εταίρων. Οι διαχειριστές, εκτός από τα εμπορικά βιβλία (άρθρα 8) και τα βιβλία του ΚΒΣ, είναι υποχρεωμένοι να τηρούν και τα εξής βιβλία, θεωρημένα από τον οικονομικό έφορο: α) το βιβλίο των εταίρων, στο οποίο καταχωρίζονται τα στοιχεία των εταίρων, β) το βιβλίο πρακτικών συνελεύσεων, στο οποίο καταχωρίζονται οι συζητήσεις, προτάσεις και αποφάσεις των συνελεύσεων και γ) το βιβλίο πρακτικών διαχειρίσεως, στο οποίο καταχωρίζονται οι αποφάσεις των διαχειριστών (άρθρο 25).

Ευθύνη διαχειριστών

Οι διαχειριστές της επε ευθύνονται σε αποζημίωση, αν δε ενήργησαν από κοινού εις ολόκληρον, απέναντι στην εταιρία, τους εταίρους και τους τρίτους για παραβάσεις του νόμου, του καταστατικού ή για πταίσματα κατά τη διαχείριση (άρθρο 26 § 1). Στην περίπτωση αυτή η συνέλευση των εταίρων μπορεί να αποφασίσει τη μη απαλλαγή των υπαιτίων από την ευθύνη ή/και την άσκηση των αξιώσεων της εταιρίας κατά αυτών για αποζημίωση (εταιρική αγωγή, άρθρο 14 § 2). Στην απόφαση για την απαλλαγή από την ευθύνη ή την άσκηση της εταιρικής αγωγής απαγορεύεται να μετάσχει στη ψηφοφορία ο εταίρος διαχειριστής, διότι πιθανολογείται ότι θα ψηφίσει υπέρ της απαλλαγής του. Στην περίπτωση αυτή δεν συνυπολογίζεται ο αποκλειόμενος από την ψηφοφορία για την εξεύρεση της πλειοψηφίας. Πάντως η συνέλευση, και όταν ο διαχειριστής ζημίωσε υπαίτια την εταιρία, μπορεί να τον απαλλάξει από κάθε ευθύνη για αποζημίωση, να παραιτηθεί από τις εναντίον του αξιώσεις ή να αποφασίσει τη μη άσκηση της εταιρικής αγωγής. Όταν όμως δεν αποκαθίσταται η ζημία της εταιρικής περιουσίας, τελικά ζημιώνονται έμμεσα οι εταίροι, αλλά ενδεχομένως και οι εταιρικοί δανειστές, σε περίπτωση που η εταιρική περιουσία δεν επαρκεί

για την ικανοποίησή τους.

Βέβαια η ευθύνη των διαχειριστών απέναντι στα ως άνω πρόσωπα έχει επικουρικό χαρακτήρα, ενεργοποιείται δηλαδή μόνον εφόσον δεν ασκηθεί η εταιρική αγωγή από την εταιρία. Έτσι, εφόσον η συνέλευση των εταίρων αποφασίσει τη μη έγερση κατά των διαχειριστών της εταιρικής αγωγής ή δεν λάβει απόφαση μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα, κάθε εταίρος αλλά και κάθε τρίτος μπορούν να ασκήσουν την εταιρική αγωγή με αίτημα την καταβολή αποζημίωσης στην εταιρία (ως μη δικαιούχοι).

Το ίδιο πρέπει να γίνει δεκτό και στην περίπτωση που η συνέλευση απάλλαξε από κάθε ευθύνη τους διαχειριστές, οι οποίοι ζημίωσαν υπαίτια την εταιρία, ή παραιτήθηκε από τις αξιώσεις της εταιρίας για αποζημίωση. Ναι μεν η αξίωση για αποζημίωση ανήκει στην εταιρία, η οποία δια του αρμοδίου οργάνου της, δηλαδή της συνέλευσης των εταίρων, μπορεί να τη διαθέσει (να παραιτηθεί από αυτή), όμως με ρητές διατάξεις δημιουργείται αυτοτελής λόγος ευθύνης των διαχειριστών απέναντι στους εταίρους και τους τρίτους (ευθεία αξίωση). Πάντως η διαφωνία δεν έχει ιδιαίτερη πρακτική σημασία, αφού η αποζημίωση θα καταβληθεί στην εταιρία. Η αξίωση της εταιρίας κατά των διαχειριστών παραγράφεται μετά από πενταετία.

Απαγορεύεται στον διαχειριστή η άσκηση πράξεων ανταγωνισμού. Συγκεκριμένα δεν δικαιούται ο διαχειριστής να ενεργεί για δικό του λογαριασμό ή για λογαριασμό άλλου πράξεις που ανάγονται στον σκοπό της εταιρίας ούτε να είναι εταίρος ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης εταιρίας ή εταίρος επε, η οποία επιδιώκει τον ίδιο σκοπό, εκτός αν η συνέλευση των εταίρων έδωσε τη συναίνεσή της με ομόφωνη απόφαση (άρθρο 20 § 1). Σε περίπτωση που ο διαχειριστής παραβεί την απαγόρευση, η εταιρία έχει δικαίωμα για αποζημίωση ή υποκατάσταση στη σύμβαση που σύναψε ο διαχειριστής με τον τρίτο. Οι απαιτήσεις της εταιρίας υπόκεινται σε ειδική βραχυπρόθεσμη παραγραφή.

Οι διαχειριστές έχουν και ποινική ευθύνη σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 60. Οι διαχειριστές προσωποκρατούνται για χρέη της εταιρίας προς το δημόσιο και το ΙΚΑ (αρθρ. 69 ΚΕΔΕ), ευθύνονται δε προσωπικά και ολόκληρα για την πληρωμή οφειλόμενων φόρων κατά τον χρόνο διάλυσης της επε καθώς και των φόρων που παρακρατούνται (αρθρ. 115 § 2 ν. 2238/1994). (Εμπορικές Εταιρίες, Ρόκας Νικόλαος Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλας 2006)

Οι ελεγκτές

Υποχρέωση λειτουργίας τρίτου εταιρικού οργάνου, των ελεγκτών, υπέχουν μόνο οι “μεγάλες ΕΠΕ”, εκείνες δηλαδή που υπερβαίνουν τα αριθμητικά όρια των δύο από τα τρία κριτήρια της § 6 αρθρ. 42α ν.. 2190/ 1920 (άρθρο 23 § 2). Στην περίπτωση αυτή η τακτική συνέλευση των εταίρων εκλέγει ως ελεγκτή ένα τουλάχιστον ορκωτό ελεγκτή. Ο διορισμός των ελεγκτών υποβάλλεται στις διατυπώσεις δημοσιότητας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: Η νομική θέση του εταίρου

Δικαιώματα του εταίρου

Παρακάτω εξετάζονται τα δικαιώματα που παρέχονται στους εταίρους. Εκτός όμως από τα δικαιώματα αυτά το αρχικό ή το τροποποιημένο (με ομοφωνία) καταστατικό μπορεί να χορηγήσει και άλλα δικαιώματα σε όλους ή σε ορισμένους εταίρους.

Δικαιώματα διοικήσεως

1. Δικαίωμα διαχείρισης και εκπροσώπησης

Το δικαίωμα αυτό είναι απόρροια της εταιρικής ιδιότητας του εταίρου, όταν ισχύει η νόμιμη διαχείριση και εκπροσώπηση.

2. Δικαίωμα ψήφου

Κάθε εταίρος έχει στη συνέλευση των εταίρων δικαίωμα παράστασης, συζήτησης και ψήφου (αναγκαστικό δίκαιο). Εφόσον για την έγκυρη λήψη απόφασης πρέπει να συγκεντρώνεται διπλή πλειοψηφία (αριθμητική και κεφαλαιουχική), σε περίπτωση που οι εταίροι δεν έχουν τον ίδιο αριθμό εταιρικών μεριδίων, πρέπει κατά τη ψηφοφορία να γίνει διπλή αρίθμηση, τόσο βάσει του αριθμού των εταίρων όσο και βάσει των μεριδίων που εκπροσωπούν. Το κεφαλαιουχικό δικαίωμα ψήφου απορρέει από κάθε εταιρικό μερίδιο, ενώ το προσωπικό δικαίωμα ψήφου από τη μερίδα συμμετοχής. Όπως έχει προαναφερθεί το δικαίωμα ψήφου μπορεί να ασκηθεί και με αντιπρόσωπο, όχι όμως προς διαφορετική κατεύθυνση για κάθε εταιρικό μερίδιο. Από την υποχρέωση πίστης μπορεί να προκύψει σε ορισμένες περιπτώσεις η υποχρέωση άσκησης του δικαιώματος ψήφου υπέρ των εταιρικών συμφερόντων, όπως δηλαδή και στις προσωπικές

εταιρίες. Αυτό δεν ισχύει σε ΕΠΕ που επικρατεί το κεφαλαιουχικό στοιχείο. Σε δύο περιπτώσεις σύγκρουσης των προσωπικών συμφερόντων του εταίρου προς τα συμφέροντα της εταιρίας ο εταίρος στερείται του δικαιώματος ψήφου. Έτσι, εφόσον ο εταίρος είναι και διαχειριστής, δεν μπορεί να λάβει μέρος στη ψηφοφορία για την απαλλαγή του από την ευθύνη ή για την έγερση εναντίον του της εταιρικής αγωγής (άρθρο 12 § 2). Δεν μπορεί επίσης να ασκήσει το δικαίωμα ψήφου εταίρος (μη διαχειριστής), όταν πρόκειται να ληφθεί απόφαση για την έγερση αγωγής εναντίον του.

Πρέπει να γίνει δεκτό ότι ο εταίρος διαχειριστής δεν μπορεί να λάβει μέρος και στην ψηφοφορία για την ανάκλησή του για σπουδαίο λόγο. Πρέπει επίσης με βάση την αρχή της ΑΚ 771 να γίνει δεκτό, ότι προκειμένου να ληφθεί απόφαση για τον αποκλεισμό εταίρου για σπουδαίο λόγο, ο αποκλειόμενος δεν μπορεί να λάβει μέρος στη ψηφοφορία. Αντίθετα σε άλλες περιπτώσεις συγκρούσεως συμφερόντων, όπως σε περίπτωση σύναψης συμβάσεων με την εταιρία ή προκειμένου να δοθεί από τη συνέλευση άδεια τέλεσης πράξεων ανταγωνισμού, ο εταίρος μπορεί να ασκήσει το δικαίωμα ψήφου, η απόφαση όμως της συνέλευσης ελέγχεται κατά την ΑΚ 281. Για την εξεύρεση της πλειοψηφίας δεν προσμετράται εταίρος, στον οποίο απαγορεύεται η συμμετοχή στην ψηφοφορία. Αν ο εταίρος αυτός τελικά ψηφίσει, η απόφαση της συνέλευσης τότε μόνο θα είναι ελαττωματική, όταν χωρίς την ψήφο του εταίρου (η οποία δόθηκε άκυρα), δεν θα σχηματιζόταν η απαιτούμενη πλειοψηφία.

(Εμπορικές Εταιρίες, Ρόκας Νικόλαος Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλας 2006)

Δικαίωμα ελέγχου και παροχής πληροφοριών

Κάθε εταίρος έχει δικαίωμα κατά το πρώτο δεκαήμερο από τη λήξη κάθε ημερολογιακού τριμήνου να λαμβάνει γνώση αυτοπροσώπως ή με αντιπρόσωπο της πορείας των εταιρικών υποθέσεων και να εξετάζει τα βιβλία και τα έγγραφα της εταιρίας. Έχει επίσης δικαίωμα, χωρίς τον προηγούμενο χρονικό περιορισμό, να λαμβάνει με δικές του δαπάνες αποσπάσματα από το βιβλίο των εταίρων και από το βιβλίο των πρακτικών συνελεύσεων. Αντίθετη διάταξη του καταστατικού είναι άκυρη (άρθρο 34).

Άλλα δικαιώματα

Άλλα ατομικά δικαιώματα διοικήσεως, τα οποία έχουν οι εταίροι, είναι το δικαίωμα σύγκλησης τακτικής συνέλευσης των εταίρων σε περίπτωση αδράνειας των διαχειριστών, το δικαίωμα έγερσης της εταιρικής αγωγής κατά των διαχειριστών (άρθρο 26) και το δικαίωμα προσβολής των αποφάσεων της συνέλευσης (άρθρο 15 § 1). Μόνο τρία δικαιώματα έχουν διαμορφωθεί στο δίκαιο της ΕΠΕ ως δικαιώματα μειοψηφίας: Το δικαίωμα να ζητηθεί η σύγκληση έκτακτης συνέλευσης (άρθρο 11), το δικαίωμα δικαστικής λύσης της εταιρίας (άρθρο 44 § 1) και το δικαίωμα να ζητηθεί η ανάκληση εκκαθαριστών (άρθρο 47 § 4).

Περιουσιακά δικαιώματα

Δικαίωμα στα κέρδη

Ο νόμος δεν καθορίζει πόσα κέρδη θα καταβληθούν στους εταίρους. Από αυτό συμπεραίνεται ότι, εφόσον δεν υπάρχει αντίθετη διάταξη στο καταστατικό, όλα τα καθαρά κέρδη που προκύπτουν από τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις καταβάλλονται στους εταίρους ανάλογα με το ύψος των εισφορών τους (άρθρο 35 § 1). Για τον λόγο αυτό, αν δεν ληφθεί απόφαση για την διάθεση των κερδών από τη συνέλευση οι εταίροι έχουν απαίτηση να τους καταβληθούν όλα τα κέρδη (μετά την αφαίρεση των κρατήσεων για τον σχηματισμό τακτικού αποθεματικού, άρθρο 24), τα οποία εμφανίζονται στον εγκριθέντα ισολογισμό.

Το καταστατικό μπορεί βέβαια να προβλέπει ότι ένα μέρος από τα κέρδη θα κρατείται για τον σχηματισμό εκτάκτου αποθεματικού (άρθρο 35 § 1). Αλλά και με απόφαση της συνέλευσης, η οποία λαμβάνεται με συνήθη πλειοψηφία, μπορεί να αποφασισθεί ότι ένα μέρος από τα κέρδη δεν θα διανεμηθούν. Αυτό όμως είναι νόμιμο μόνο, όταν τα συμφέροντα της εταιρίας επιβάλλουν τη μη διανομή των κερδών στους εταίρους (εκτός βέβαια αν υπάρχει ομοφωνία, οπότε είναι χωρίς προϋποθέσεις δυνατή η κατά οποιονδήποτε τρόπο χρησιμοποίηση των κερδών).

Εκτός από την απαίτηση του εταίρου για καταβολή κερδών μπορεί να θιγεί το δικαίωμα συμμετοχής του εταίρου στα πράγματι επιτευχθέντα κέρδη (δηλαδή όχι απλώς σε αυτά που εμφανίζονται στον ισολογισμό). Αυτό μπορεί να συμβεί με την αυθαίρετη δημιουργία αφανών αποθεματικών. Επειδή ο νόμος δεν προβλέπει ειδική προστασία των εταίρων, σε περίπτωση που σχηματίζονται υπερβολικά αφανή αποθεματικά εφαρμόζεται η γενική διάταξη της ΑΚ 281.(Εισαγωγή στο Δίκαιο των Ενώσεων Προσώπων, Γιώργος Μ. Ρώσσης)

Δικαίωμα στο προϊόν της εκκαθαρίσεως

Οι εταίροι έχουν δικαίωμα στο προϊόν της εκκαθαρίσεως κατά λόγο των εταιρικών τους μεριδίων (άρθρο 50).

Υποχρεώσεις των εταίρων

Η βασική υποχρέωση των εταίρων είναι η καταβολή της εισφοράς τους. Επειδή όμως οι εισφορές καταβάλλονται ήδη κατά τη σύνταξη του καταστατικού, μόνο στην αύξηση κεφαλαίου υπάρχει ανάληψη υποχρέωσης για καταβολή εισφοράς.

Κατά τα λοιπά μπορεί να γίνει διάκριση μεταξύ υποχρεώσεων που απορρέουν από τον νόμο και υποχρεώσεων που απορρέουν από το καταστατικό. Σε περίπτωση που προκληθεί ζημία στην εταιρία λόγω παράβασης (καταστατικής) εταιρικής υποχρέωσης, εκτός από τις άλλες συνέπειες, μπορεί η συνέλευση των εταίρων να αποφασίσει την έγερση αγωγής αποζημιώσεως κατά του υπαίτιου εταίρου, ο οποίος δεν μπορεί να λάβει μέρος στη σχετική ψηφοφορία (άρθρο 12 § 2).

Υποχρεώσεις από τον νόμο

Όταν ισχύει η νόμιμη διαχείριση και εκπροσώπηση, δεν υπάρχει μόνο δικαίωμα αλλά και υποχρέωση των εταίρων για την άσκηση των σχετικών εξουσιών. Στην περίπτωση αυτή οι εταίροι έχουν τη υποχρέωση να επιδιώκουν τον κοινό σκοπό καθώς και υποχρέωση πίστης, όπως οι εταίροι προσωπικών εταιριών.

Υποχρεώσεις από το καταστατικό

Ο νόμος επιτρέπει την πρόσληψη προσωπικών στοιχείων στην ΕΠΕ. Η διαμόρφωση αυτή εκδηλώνεται με τη συνομολόγηση στο καταστατικό πρόσθετων εταιρικών υποχρεώσεων, οι σπουδαιότερες από τις οποίες αναφέρονται στο άρθρο 6 § 3. Εφόσον το καταστατικό έχει δώσει προσωπικά στοιχεία στη συγκεκριμένη εταιρία ή εφόσον μεταξύ των εταίρων υπάρχει προσωπική συνεργασία και επαφή, δημιουργείται μεταξύ τους εταιρικός δεσμός, από τον οποίο απορρέει υποχρέωση πίστης απέναντι στην εταιρία και τους άλλους εταίρους, ακόμα και αν δεν ισχύει η νόμιμη διαχείριση, ακόμα δηλαδή και αν οι εταίροι δεν είναι διαχειριστές. Η διαμόρφωση αυτή, δεν έρχεται σε αντίθεση με αναγκαστικού δικαίου αρχές του δικαίου της ΕΠΕ.

Υποχρέωση συμπληρωματικών εισφορών

Το αρχικό ή το τροποποιημένο (με ομοφωνία) καταστατικό μπορεί να προβλέπει υποχρέωση συμπληρωματικών εισφορών αλλά μόνο για κάλυψη ζημιών που έχουν βεβαιωθεί στον ισολογισμό (άρθρο 36 § 1). Άρα μόνο χρηματικές μπορεί να είναι οι συμπληρωματικές εισφορές και όχι σε είδος. Στη σχετική διάταξη του καταστατικού πρέπει επίσης (με ποινή ακυρότητας της διάταξης) να προσδιορίζεται το μέγεθος της συμπληρωματικής εισφοράς, η οποία πάντως δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη από την αρχική εισφορά κάθε εταίρου (άρθρο 36 § 2). Η υποχρέωση καταβολής συμπληρωματικής εισφοράς ξεκινάει, όταν το αποφασίσει η συνέλευση (δεν αρκεί απόφαση των διαχειριστών) με αυξημένη πλειοψηφία (άρθρο 36 § 3).

Εφόσον η συνέλευση αποφασίσει την καταβολή συμπληρωματικών εισφορών, οι εταίροι είναι υποχρεωμένοι να τις καταβάλουν λόγω των εταιρικών τους μεριδίων μέσα σε ένα μήνα μετά από έγγραφη πρόσκληση, η

οποία αποστέλλεται σ' όλους τους εταίρους. Εκπλήρωση της υποχρέωσης αυτής με συμψηφισμό αποκλείεται (άρθρο 36 § 4). Σε περίπτωση που εταίρος δεν καταβάλει εμπρόθεσμα τη συμπληρωματική εισφορά, μπορεί να αποκλεισθεί από την εταιρία, τα εταιρικά του μερίδια εκποιούνται ύστερα από απόφαση του μονομελούς πρωτοδικείου, το οποίο δικάζει κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων. Η δικαστική απόφαση προκαλείται από τον διαχειριστή ή από οποιονδήποτε εταίρο.

Με την καταβολή των συμπληρωματικών εισφορών δεν αυξάνεται το εταιρικό κεφάλαιο (ούτε παραχωρούνται νέα εταιρικά μερίδια) αλλά μόνο η εταιρική περιουσία (οι συμπληρωματικές εισφορές γράφονται στο ενεργητικό σκέλος του ισολογισμού). Η καταβολή τους δεν αποσκοπεί στην εξασφάλιση των εταιρικών δανειστών αλλά μόνο στην κάλυψη ζημιών.

Άλλες υποχρεώσεις

Εκτός από τις συμπληρωματικές εισφορές το αρχικό καταστατικό μπορεί να επιβάλλει σε όλους ή σε ορισμένους εταίρους, με αντάλλαγμα (αμοιβή, παραχώρηση προνομίων) ή και χωρίς αντάλλαγμα, οποιουδήποτε είδους (εταιρικές) υποχρεώσεις, οι οποίες δεν αποτελούν εισφορές σε χρήμα ή σε είδος (παρεπόμενες παροχές, άρθρο 6 § 3), όπως για παράδειγμα υποχρέωση δανειοδότησης της εταιρίας, υποχρέωση παροχής εργασίας, υποχρέωση ανάληψης εταιρικών μεριδίων, όταν αυξηθεί το κεφάλαιο. Στο καταστατικό μπορεί να περιέχονται ποινικές ρήτρες για την περίπτωση μη εκπλήρωσης των υποχρεώσεων αυτών.

Ιδιαίτερα σημαντική είναι η επέκταση με διάταξη του καταστατικού της απαγόρευσης ανταγωνισμού και στους (μη διαχειριστές) εταίρους, στην ίδια έκταση και με τις ίδιες συνέπειες που προβλέπει ο νόμος για τους διαχειριστές (άρθρα 6 § 3 και 20 § 2). Άλλες υποχρεώσεις, οι οποίες μπορούν να επιβληθούν από το καταστατικό, προβλέπονται στο άρθρο 6 § 3.

Ευθύνη των εταίρων

Απέναντι στην εταιρία

Ο εταίρος ευθύνεται απέναντι στην εταιρία για τη μη εκπλήρωση ή την πλημμελή εκπλήρωση των εταιρικών του υποχρεώσεων (καταστατικών ή νόμιμων).

Απέναντι στους εταιρικούς δανειστές

Για τα εταιρικά χρέη ευθύνεται μόνο η εταιρία και όχι οι εταίροι. Υπάρχουν όμως εξαιρετικές περιπτώσεις, στις οποίες υπάρχει ευθύνη των εταίρων απέναντι στους εταιρικούς δανειστές. Οι περιπτώσεις αυτές είναι οι εξής:

1. Οι υπαίτιοι εταίροι για την ακυρότητα εταιρίας, η οποία κηρύχθηκε άκυρη, ευθύνονται απέναντι στους τρίτους (αλλά και τους εταίρους) εις ολόκληρον για κάθε ζημία που υπέστησαν λόγω της ακυρότητας.
2. Στην ΕΠΕ μπορεί να προκύψει προσωπική ευθύνη του κυριαρχούντος εταίρου απέναντι στους εταιρικούς δανειστές.
3. Επέκταση του επιχειρηματικού κινδύνου πέρα από το ποσό της εισφοράς μπορεί να προκύψει σε περίπτωση δανειοδότησης της εταιρίας από τους εταίρους. Εάν στην περίπτωση αυτή η εταιρική περιουσία δεν επαρκεί για την ικανοποίηση των τρίτων (των μη εταίρων) δανειστών, η εταιρία είναι υποχρεωμένη να μην επιστρέψει τα δανεισθέντα ποσά στους εταίρους δανειστές, αν δε τα επιστρέψει, η εξόφληση θεωρείται σαν να μην έγινε. Αν η εταιρία λυθεί για οποιονδήποτε λόγο, όχι όμως λόγω κηρύξεώς της σε κατάσταση πτωχεύσεως, οι απαιτήσεις των εταίρων από τα δάνεια ικανοποιούνται μετά την εξόφληση των τρίτων δανειστών. Επίσης, είναι άκυρη η σύσταση ασφάλειας στα εταιρικά πράγματα για εξασφάλιση των δανείων των εταίρων. Η ρύθμιση έχει ως συνέπεια ότι οι εταιρικοί δανειστές

μπορούν σε περίπτωση ανεπάρκειας της εταιρικής περιουσίας να επιληφθούν των ποσών των δανείων των εταίρων, με αποτέλεσμα την επέκταση του επιχειρηματικού κινδύνου των εταίρων και στα ποσά αυτά (εξομοιώνει ο νόμος από την άποψη αυτή τα δάνεια των εταίρων προς τις εταιρικές εισφορές). Η διάταξη αφορά ιδίως την πολύ συνηθισμένη περίπτωση, κατά την οποία κατεβλήθη μικρό κεφάλαιο, το οποίο δεν επαρκεί για την εκπλήρωση του εταιρικού σκοπού και το υπόλοιπο συμπληρώνεται από τους εταίρους με μορφή δανείου.

4. Οι εταίροι ΕΠΕ και όταν είναι διαχειριστές δεν αποκτούν την εμπορική ιδιότητα. (Εισαγωγή στο Δίκαιο των Ενώσεων Προσώπων, Γιώργος Μ. Ρώσσης)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 Ετήσιοι λογαριασμοί. Διάθεση κερδών

Οι ΕΠΕ πρέπει να καταρτίζουν ετήσιους λογαριασμούς, οι οποίοι περιλαμβάνουν: α) τον ισολογισμό β) τον λογαριασμό αποτελεσμάτων χρήσης γ) τον πίνακα διαθέσεως αποτελεσμάτων δ) το προσάρτημα.

Οι πίνακες αυτοί αποτελούν ενιαίο σύνολο.

α) στον ισολογισμό αναγράφεται η αξία των περιουσιακών στοιχείων της εταιρίας καθώς και τα χρέη της. Ο ισολογισμός απεικονίζει την περιουσιακή κατάσταση της εταιρίας σε δύο αντιπαραβαλλόμενες στήλες του ενεργητικού και του παθητικού. Το ποσό το οποίο στο ενεργητικό υπερβαίνει το παθητικό είναι κέρδος, ενώ στην αντίστροφη περίπτωση υπάρχει ζημιά. Τόσο το κέρδος, όσο και η ζημιά εμφανίζονται στο παθητικό σκέλος του ισολογισμού.

Ο ισολογισμός συντάσσεται βάση απογραφής η οποία γίνεται κατά την έναρξη λειτουργίας της εταιρίας και στο τέλος κάθε εταιρικής χρήσης. Η απογραφή διαφέρει από τον ισολογισμό στο ότι τα περιουσιακά στοιχεία εμφανίζονται αναλυτικά. β) Ο λογαριασμός αποτελεσμάτων χρήσης είναι ο πίνακας από τον οποίο εμφανίζονται οι πηγές των κερδών και των ζημιών, δηλαδή πως προέκυψαν αυτά. Ο λογαριασμός διαμορφώνεται σε κάθετη γραμμή, όπου καταχωρούνται τα έσοδα (πίστωση) και τα έξοδα (χρέωση), απ' όπου εμφανίζονται τα καθαρά αποτελέσματα (κέρδη ή ζημιά). γ) Στον πίνακα διαθέσεως αποτελεσμάτων αναγράφονται τα κέρδη ή οι ζημίες της χρήσης και προτείνεται η σειρά διαθέσεως των κερδών αυτών. δ) Στο προσάρτημα αναφέρονται διάφορες πρόσθετες πληροφορίες. (Προσωπικές Εταιρίες ΕΠΕ Κοινοπραξίες, Μιλτιάδη Κ. Λεονταρή Εκδόσεις ΠΑΜΙΣΟΣ 2003)

Περιεχόμενο των ετησίων λογαριασμών

Η σύνταξη του ισολογισμού αλλά και του λογαριασμού αποτελεσμάτων διέπεται από ορισμένες αρχές:

α) πρέπει να συντάσσονται με απόλυτη σαφήνεια ώστε εύκολα και ασφαλώς να μπορεί κανείς να συναγάγει την πραγματική οικονομική κατάσταση της εταιρίας (αρχή της σαφήνειας).

β) η αρχή της αληθείας, επιβάλλει την εμφάνιση της πραγματικής εικόνας της εταιρικής περιουσίας στους εταιρικούς λογαριασμούς, σύμφωνα με ορισμένους κανόνες αποτίμησης των περιουσιακών της στοιχείων.

γ) η αρχή της συντηρητικότητας, σύμφωνα με την οποία μεταξύ των διαφόρων μεθόδων αποτίμησης και προσδιορισμού των αποτελεσμάτων χρήσεως, πρέπει να επιλέγεται εκείνη, κατά την οποία η περιουσιακή κατάσταση της εταιρίας εμφανίζεται λιγότερο ευνοϊκή.

δ) η αρχή της ομοιογένειας, κατά την οποία αποκλείεται να περιλαμβάνονται στον ισολογισμό ανομοιογενή στοιχεία.

ε) η αρχή του ενιαίου, σύμφωνα με αυτή πρέπει να περιλαμβάνεται στον ισολογισμό ολόκληρη η εταιρική περιουσία.

στ) η αρχή της συνεχείας του ισολογισμού σημαίνει αφενός ότι τα εμφανιζόμενα στον ισολογισμό περιουσιακά στοιχεία πρέπει να μεταφέρονται στους λογαριασμούς της νέας εταιρικής χρήσης και αφετέρου ότι ο ισολογισμός πρέπει να καταρτίζεται πάντοτε με βάση τις ίδιες μεθόδους αποτίμησης και απόσβεσης των περιουσιακών στοιχείων.

A. Στο ενεργητικό σκέλος του ισολογισμού αναγράφονται:

- 1) οφειλόμενο κεφάλαιο
- 2) έξοδα εγκαταστάσεως, δαπάνες .

τα έξοδα εγκαταστάσεως αναγράφονται στο ενεργητικό σκέλος είτε για να βοηθηθεί η επιχείρηση κατά τα πρώτα χρονιά της λειτουργίας της είτε διότι τα κονδύλια αυτά αυξάνουν τελικά την αξία της.

3) πάγια περιουσιακά στοιχεία που δεν προορίζονται για μεταπώληση αλλά για μακροχρόνια εκμετάλλευση από την εταιρία. Τα στοιχεία αυτά είναι:

α) άυλα πάγια στοιχεία, όπως δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας

β) ενσώματα πάγια στοιχεία, όπως γήπεδα, οικόπεδα

γ) συμμετοχές (εταιρικά μερίδια) σε άλλες επιχειρήσεις

δ) μακροπρόθεσμες απαιτήσεις

4) Κυκλοφορούν ενεργητικό, στοιχεία δηλαδή που δεν ανήκουν στα πάγια, όπως αποθέματα (εμπορεύματα, προϊόντα), απαιτήσεις (πελάτες, γραμμάτια), χρεόγραφα (μετοχές, ομολογίες), διαθέσιμα (ταμείο, καταθέσεις)

5) μεταβατικοί λογαριασμοί ενεργητικού. Σε αυτούς εμφανίζονται έξοδα που πληρώθηκαν μέσα στην κλεισμένη χρήση αλλά αφορούν την επόμενη (π.χ. προκαταβολή ενοικίων) ή έσοδα που αφορούν κλεισμένη χρήση αλλά δεν εισπράχθηκαν ούτε χρεώθηκαν μέσα σε αυτήν.

B. Στο παθητικό σκέλος του ισολογισμού αναγράφονται τα εξής στοιχεία:

1) Ίδια κεφάλαια, σε αυτά περιλαμβάνονται: α) το καταβλημένο και οφειλόμενο κεφάλαιο, β) οι διαφορές αναπροσαρμογής της αξίας του ενεργητικού και επιχορηγήσεις για την χρηματοδότηση επενδύσεων του πάγιου ενεργητικού, γ) τα αποθεματικά (τακτικά, έκτακτα κλπ.), δ) τα αποτελέσματα εις νέων, δηλαδή τα κέρδη ή ζημίες που μεταφέρονται από προηγούμενες χρήσεις.

2) προβλέψεις για κινδύνους και έξοδα

3) υποχρεώσεις της εταιρίας

4) Μεταβατικοί λογαριασμοί παθητικού, σε αυτούς εμφανίζονται έξοδα που εισπράχθηκαν μέσα στην κλεισμένη χρήση αλλά αφορούν την επόμενη και έξοδα που αφορούν την κλεισμένη χρήση αλλά δεν πληρώθηκαν ούτε πιστώθηκαν μέσα σε αυτή.

Οι ετήσιοι λογαριασμοί (ετήσιες οικονομικές καταστάσεις) καταρτίζονται από τους διαχειριστές στο τέλος κάθε εταιρικής χρήσης βάση απογραφής όλων των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού, τα

οποία πρέπει να περιγράφονται λεπτομερώς (άρθρο 22 § 1). Οι ετήσιοι λογαριασμοί ελέγχονται από τους ελεγκτές (εφόσον πρόκειται για ΕΠΕ που έχει ελεγκτές) και μαζί με την έκθεση διαχείρισεως των διαχειριστών και την έκθεση των ελεγκτών υποβάλλονται, με επιμέλεια του διαχειριστή ή κάθε εταίρου, στις διατυπώσεις δημοσιότητας του άρθρου 8. Οι αρχικοί και οι τροποποιημένοι από τη συνέλευση των εταίρων ετήσιοι λογαριασμοί (εκτός από το προσάρτημα) καθώς και το σχετικό πιστοποιητικό ελέγχου (όποτε ο έλεγχος γίνεται από ορκωτό ελεγκτή) δημοσιεύονται στο ΤΑΕ & ΕΠΕ στο σύνολό τους είκοσι τουλάχιστον ημέρες πριν από τη συνεδρίαση της συνέλευσης και σε περίπτωση τροποποίησής τους μέσα σε είκοσι ημέρες από αυτή.

Μετά την έγκριση από τη συνέλευση των εταίρων αποκτούν οι ετήσιοι λογαριασμοί νομική ισχύ (άρθρο 14 § 2). Αν οι ετήσιοι λογαριασμοί δεν είναι αληθείς αλλά εμφανίζουν την περιουσιακή κατάσταση της εταιρίας καλύτερη ή χειρότερη από την πραγματική, η απόφαση της συνέλευσης που τους ενέκρινε μπορεί να ακυρωθεί.

Μετά την ψήφιση των ετήσιων λογαριασμών η συνέλευση των εταίρων αποφασίζει για τον τρόπο διαθέσεως των κερδών (άρθρο 14 § 2. Ένα εικοστό (5%) τουλάχιστον από τα καθαρά κέρδη αφαιρείται ετησίως για τον σχηματισμό τακτικού αποθεματικού μέχρι το αποθεματικό να φθάσει το ένα τρίτο του κεφαλαίου. Τα υπόλοιπα κέρδη χρησιμοποιούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του καταστατικού ή την απόφαση της συνέλευσης των εταίρων.

Σε περίπτωση, κατά την οποία διανεμήθηκαν στους εταίρους, βάσει ανακριβούς ισολογισμού, κέρδη μη πραγματικά (εικονικά κέρδη), οι εταίροι που τα έλαβαν είναι υποχρεωμένοι να τα επιστρέφουν, η δε αγωγή της εταιρίας για αναζήτηση των ληφθέντων παραγράφεται μετά από πέντε χρόνια από την καταβολή. (Εμπορικές Εταιρίες, Ρόκας Νικόλαος Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκουλας 2006)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7: Τροποποίηση του καταστατικού

Γενικά

Οι τροποποιήσεις του καταστατικού υπάγονται στην αποκλειστική αρμοδιότητα της καταστατικής συνέλευσης των εταίρων (άρθρο 14 § 2). Για να τροποποιηθεί οποιαδήποτε διάταξη του καταστατικού ή να προστεθεί νέα, απαιτείται απόφαση της συνέλευσης, η οποία λαμβάνεται με αυξημένη πλειοψηφία τουλάχιστον των τριών τετάρτων (3/4) του συνολικού αριθμού των εταίρων, οι οποίοι εκπροσωπούν τα τρία τέταρτα του συνολικού εταιρικού κεφαλαίου. Οι τροποποιητικές αποφάσεις πρέπει να περιβληθούν τον τύπο του συμβολαιογραφικού εγγράφου (άρθρο 38 § 2). Η τροποποίηση, με ολόκληρο το νέο κείμενο του τροποποιημένου καταστατικού, επιφέρει αποτελέσματα μόνο μετά τη συντέλεση των διατυπώσεων δημοσιότητας που ορίζονται στο άρθρο 8.

Ιδιαίτερα σημαντικές τροποποιήσεις του καταστατικού είναι αυτές που αφορούν την αύξηση και μείωση του εταιρικού κεφαλαίου καθώς και τη μετατροπή και τη συγχώνευση.

Αύξηση κεφαλαίου

Η αύξηση του κεφαλαίου της ΕΠΕ είναι πολύ συνηθισμένη, σε αντίθεση με τη μείωση αυτού που σπανίζει τόσο, ώστε σχεδόν στερείται πρακτικού ενδιαφέροντος. Πάντως, η αύξηση του εταιρικού κεφαλαίου όπως, και η μείωση αυτού αποτελεί τροποποίηση του καταστατικού της εταιρείας.

Κατά το άρθρο 40 § 1 του Ν. 3190/55, η αύξηση του εταιρικού κεφαλαίου μπορεί να γίνει μόνο με τροποποίηση της εταιρικής συμβάσεως

(δηλαδή τον καταστατικό), έπειτα από απόφαση της συνελεύσεως των εταίρων. Η απόφαση πρέπει να ληφθεί με πλειοψηφία τουλάχιστον των τριών τετάρτων του όλου αριθμού των εταίρων, που εκπροσωπούν τα τρία τέταρτα του όλου εταιρικού κεφαλαίου.

Η διάκριση μεταξύ εταιρικής περιουσίας και μετοχικού κεφαλαίου έχει ως συνέπεια την ύπαρξη δυο ειδών αυξήσεων κεφαλαίου. Έτσι με την πραγματική αύξηση δεν αυξάνεται μονό το μετοχικό κεφάλαιο αλλά επέρχεται και ισόποση αύξηση της εταιρικής περιουσίας, ενώ με την ονομαστική αύξηση αυξάνεται μόνο το μετοχικό κεφάλαιο. Πάντως πραγματική είναι και η υπό αίρεση αύξηση κεφαλαίου. Η πραγματική αύξηση κεφαλαίου συντελείται βασικά με την καταβολή εισφορών αλλά και με κεφαλαιοποίηση των κερδών.

Ο νόμος ρυθμίζει μόνο την πραγματική αύξηση κεφαλαίου με καταβολή εισφορών, αυτό όμως δεν σημαίνει ότι απαγορεύεται η ονομαστική αύξηση κεφαλαίου με κεφαλαιοποίηση αφανών ή εμφανών αποθεματικών. Μάλιστα μετά τον ν. 2065/1992 υποχρεώθηκαν και οι ΕΠΕ να αναπροσαρμόσουν την αξία των ακινήτων τους και να κεφαλαιοποιήσουν την προκύπτουσα υπεραξία με αύξηση της ονομαστικής αξίας των εταιρικών μεριδίων. (Εμπορικές Εταιρίες, Ρόκας Νικόλαος Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλας 2006)

Διαδικασία

Η αύξηση του κεφαλαίου γίνεται μόνο με τροποποίηση του καταστατικού ύστερα από απόφαση της συνέλευσης των εταίρων, η οποία λαμβάνεται με την αυξημένη πλειοψηφία του άρθρου 38 § 1 . Κατ' εξαίρεση δεν χρειάζεται η απόφαση να περιβληθεί τον συμβολαιογραφικό τύπο, υπόκειται όμως στις διατυπώσεις δημοσιότητας του άρθρου 8. Η αύξηση κεφαλαίου πραγματοποιείται με τη δημιουργία νέων εταιρικών μεριδίων. Οι εταίροι έχουν δικαίωμα προτιμήσεως ως προς την ανάληψη των νέων μεριδίων κατά λόγο της μέχρι την αύξηση συμμετοχής τους. Το δικαίωμα προτιμήσεως δεν είναι αναφαίρετο αλλά μπορεί να αποκλεισθεί με την απόφαση που αυξάνεται το

κεφάλαιο, εφόσον υπάρχει σχετική πρόβλεψη στο καταστατικό (άρθρο 40 § 3) ή με ομόφωνη απόφαση των εταίρων.

Εταίροι ή τρίτοι που επιθυμούν να αναλάβουν νέα εταιρικά μερίδια πρέπει να υποβάλουν έγγραφη δήλωση προς την εταιρία μέσα σε είκοσι ημέρες από τη δημοσίευση της απόφασης της συνέλευσης για την αύξηση του κεφαλαίου (άρθρο 40 § 2), με την οποία και αναλαμβάνουν την υποχρέωση να καταβάλουν την εισφορά. Βέβαια οι τρίτοι τότε μόνο θα μπορέσουν να λάβουν εταιρικά μερίδια, όταν εταίρος ή εταίροι δεν ασκήσουν το δικαίωμα προτιμήσεως ή όταν έχει μεταβιβασθεί το δικαίωμα αυτό σε τρίτο ή όταν το δικαίωμα προτιμήσεως έχει αποκλεισθεί. Μέσα σε δέκα ημέρες από τη λήξη της εικοσαήμερης προθεσμίας πρέπει να καταρτισθεί συμβολαιογραφικό έγγραφο μεταξύ των διαχειριστών και αυτών που ανέλαβαν τα νέα εταιρικά μερίδια. Η ολική καταβολή της αξίας των εταιρικών μεριδίων πρέπει να γίνει κατά τη σύναψη του συμβολαιογραφικού εγγράφου. Εξόφληση με συμψηφισμό αποκλείεται. Το συμβολαιογραφικό έγγραφο υπόκειται στις διατυπώσεις δημοσιότητας του άρθρου 8 και πρέπει να γίνει εγγραφή στο βιβλίο των εταίρων. Μόνο με τη συντέλεση των διατυπώσεων αυτών πραγματοποιείται η απόφαση για την αύξηση του κεφαλαίου και δημιουργούνται τα νέα εταιρικά μερίδια. (Εισαγωγή στο Δίκαιο των Ενώσεων Προσώπων, Γιώργος Μ. Ρώσσης)

Λογιστικές εγγραφές επί αύξησεως του κεφαλαίου

Οι λογιστικές εγγραφές σε περίπτωση αύξησεως του εταιρικού κεφαλαίου της ΕΠΕ είναι όμοιες με εκείνες που γίνονται κατά τη σύστασή της. Κατ' αρχήν πρέπει να διακρίνουμε την περίπτωση που η αύξηση γίνεται με εισφορές μετρητών από εκείνη που οι εισφορές είναι σε είδος. Και στις δύο περιπτώσεις, πάντως, γίνονται δύο εγγραφές. Με την πρώτη εγγραφή καλύπτεται η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου, δηλαδή, χρεώνονται οι εταίροι που αναλαμβάνουν να καλύψουν τα νέα εταιρικά μερίδια και πιστώνεται ο

λογαριασμός «40.06 Εταιρικό κεφάλαιο». Με τη δεύτερη εγγραφή θα εμφανισθεί η καταβολή των εταιρικών εισφορών που αντιστοιχούν στην αύξηση του κεφαλαίου. Θα χρεωθεί ο λογαριασμός «38 ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ», εφόσον πρόκειται για εισφορές σε μετρητά και θα πιστωθούν οι λογαριασμοί των εταίρων, που έτσι θα κλείσουν. Εάν πρόκειται για εισφορές σε είδος, θα χρεωθούν οι κατάλληλοι λογαριασμοί με πίστωση και πάλι των λογαριασμών των εταίρων.

Μείωση Κεφαλαίου

Ανάλογα με το επιδιωκόμενο σκοπό η μείωση διακρίνεται σε πραγματική και ονομαστική. Η πραγματική αποφασίζεται στις σπάνιες περιπτώσεις που η εταιρία δεν χρειάζεται ένα μέρος από την εταιρική της περιουσία. Συνήθως η μείωση του κεφαλαίου είναι ονομαστική, μειώνεται δηλαδή απλώς το μετοχικό κεφάλαιο ως λογιστικό μέγεθος χωρίς αντίστοιχη μείωση της εταιρικής περιουσίας. Ανάγκη μείωσης υπάρχει, όταν η εταιρική περιουσία λόγω ζημιών έγινε μικρότερη από το μετοχικό κεφάλαιο. Στην περίπτωση αυτή, πριν από την κάλυψη των ζημιών δεν μπορούν να διανεμηθούν κέρδη. Επειδή η κάλυψη των ζημιών είναι αβέβαιη ή μπορεί να απαιτήσει πολλές εταιρικές χρήσεις, κατά την διάρκεια των οποίων οι μέτοχοι δεν θα παίρνουν μέρος, παρέχεται στην εταιρία η δυνατότητα να προβεί σε ονομαστική μείωση του κεφαλαίου, οπότε το κεφάλαιο προσαρμόζεται στην υπάρχουσα εταιρική περιουσία. Έτσι είναι δυνατό να υπάρχουν κέρδη από την επόμενη εταιρική χρήση (εφόσον βεβαία η εταιρία δεν εξακολουθεί να δημιουργεί ζημίες).

Η ονομαστική μείωση σε εταιρία, που έχει υποστεί μεγάλες ζημίες, μπορεί προς τον σκοπό της εξυγίανσης της να συνδυάζεται με πραγματική αύξηση κεφαλαίου. Έτσι με την μείωση προσαρμόζεται κατ' αρχήν το αρχικό μετοχικό κεφάλαιο στην εταιρική περιουσία, ενώ με την αύξηση που επακολουθεί επιτυγχάνεται η εισροή νέων περιουσιακών στοιχείων στην εταιρία. Μόνο η αύξηση χωρίς προηγούμενη μείωση δεν θα είχε αποτέλεσμα, διότι κανένας δεν

θα ήθελε να αποκτήσει μετοχές μειωμένης εσωτερικής αξίας.

Το αν θα μειωθεί το κεφάλαιο, είναι θέμα για το οποίο θα αποφασίσει η εταιρία. Υπάρχουν όμως περιπτώσεις στις οποίες αν δεν μειωθεί το κεφάλαιο, μπορεί να προκληθεί λύση της εταιρίας. Οι περιπτώσεις αυτές είναι η μη λήψη απόφασης για μείωση σε περίπτωση εξόδου ή αποκλεισμού εταίρου καθώς και σε περίπτωση απώλειας της εταιρικής περιουσίας. Σε καμία περίπτωση δεν επιτρέπεται να μειωθεί το εταιρικό κεφάλαιο κάτω από τις 18.000 € ούτε τα εταιρικά μερίδια κάτω από 30 €. (Εισαγωγή στο Δίκαιο των Ενώσεων Προσώπων, Γιώργος Μ. Ρώσσης)

Διαδικασία

Η μείωση κεφαλαίου γίνεται μόνο με τροποποίηση του καταστατικού ύστερα από απόφαση της συνέλευσης των εταίρων, η οποία λαμβάνεται με την αυξημένη πλειοψηφία. Στην απόφαση πρέπει να αναφέρεται ο σκοπός και το ποσό της μείωσης καθώς και ο τρόπος κατά τον οποίο θα πραγματοποιηθεί η μείωση. Η απόφαση για τη μείωση του κεφαλαίου υπόκειται στις διατυπώσεις των §§ 2 και 4 του άρθρου 38.

Η συντέλεση των διατυπώσεων των §§ 2 και 4 άρθρ. 38 τότε μόνο επιφέρει έγκυρη τροποποίηση του καταστατικού για τη μείωση του κεφαλαίου. Σύμφωνα με αυτήν περίληψη της απόφασης της συνέλευσης για τη μείωση του κεφαλαίου πρέπει να δημοσιευθεί με φροντίδα των διαχειριστών στο ΤΑΕ & ΕΠΕ και δύο φορές σε μία τουλάχιστον ημερήσια εφημερίδα που εκδίδεται στην έδρα της εταιρίας. Οι διατυπώσεις για την τροποποίηση του καταστατικού μπορούν να γίνουν μόνο, όταν κανένας εταιρικός δανειστής δεν διατυπώσει εγγράφως προς την εταιρία τις αντιρρήσεις του μέσα σε δύο μήνες από την παραπάνω δημοσίευση. Αν έστω και ένας δανειστής προβάλει αντιρρήσεις, η μείωση κεφαλαίου δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί.

Δεν προβλέπεται με ποιον τρόπο θα πραγματοποιηθεί η μείωση του κεφαλαίου. Πρέπει να γίνει δεκτό ότι νόμιμη είναι η εξαφάνιση (καταστροφή) ορισμένων εταιρικών μεριδίων κατά λόγο συμμετοχής κάθε εταίρου εφόσον υπάρχει σχετική ρήτρα στο καταστατικό, των εταιρικών μεριδίων ενός ή ορισμένων εταίρων, εφόσον δεν θίγεται η αρχή της ίσης μεταχείρισης (όπως όταν πχ τα μερίδια που θα καταστραφούν επιλέγονται με κλήρωση). Η μείωση κεφαλαίου μπορεί να πραγματοποιηθεί επίσης και με μείωση της ονομαστικής αξίας των απωλεσθέντων εταιρικών μεριδίων, εφόσον όμως η αξία τους είναι πολλαπλάσια των 30 €. Σε περίπτωση που η μείωση κεφαλαίου έχει ως συνέπεια την περάτωση συμμετοχής εταίρου, ο εταίρος αυτός πρέπει να λάβει την αξία των απωλεσθέντων εταιρικών του μεριδίων.

Οι μεταβολές που επιφέρει η μείωση των εταιρικών μεριδίων και ενδεχομένως η μείωση του αριθμού των εταίρων πρέπει να υποβληθούν στις διατυπώσεις δημοσιότητας του άρθρου 8, εγγράφονται και στο βιβλίο των εταίρων. (Εισαγωγή στο Δίκαιο των Ενώσεων Προσώπων, Γιώργος Μ. Ρώσσης)

Λογιστικές εγγραφές επί αύξησης του κεφαλαίου

Οι λογιστικές εγγραφές που γίνονται κατά τη μείωση του εταιρικού κεφαλαίου είναι οι αντίθετες από εκείνες που γίνονται κατά την αύξηση αυτού. Με το ποσό της μείωσης του κεφαλαίου θα χρεωθεί ο λογαριασμός «40 ΚΕΦΑΛΑΙΟ/40.06 Εταιρικό κεφάλαιο» και θα πιστωθεί ο λογαριασμός ή οι λογαριασμοί των εταίρων. Στη συνέχεια, όταν θα γίνει η καταβολή του εταιρικού μεριδίου του αποχωρούντος εταίρου, θα χρεωθεί ο λογαριασμός του και θα κλείσει με πίστωση του λογαριασμού «38 ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ». Εάν η μείωση του κεφαλαίου γίνεται λόγω απώλειας αυτού, τότε η δεύτερη εγγραφή θα είναι ανάλογα τροποποιημένη. Με χρέωση των λογαριασμών των εταίρων, θα πιστωθεί ο λογαριασμός της ζημίας και θα κλείσει.

Μετατροπή

Μετατροπή σημαίνει μεταβολή της νομικής μορφής της εταιρίας χωρίς εκκαθάριση και ίδρυση νέας εταιρίας και χωρίς ανάγκη μεταβίβασης των εταιρικών αντικειμένων και των εταιρικών χρεών στην εταιρία με την νέα μορφή. Εξακολουθεί να παραμένει η ταυτότητα του νομικού προσώπου της παλαιάς εταιρίας.

Προϋποθέσεις μετατροπής ΕΠΕ σε ΑΕ είναι α) η εκτίμηση της περιουσιακής κατάστασης της εταιρείας από Επιτροπή του άρθρου 9 του ΚΝ 2190/20. Σε περίπτωση μετασχηματισμού με το Ν.2166/93 η εκτίμηση μπορεί να γίνει και από ορκωτό ελεγκτή ή τον Προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ. β) Λαμβάνεται απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των εταιρειών για μετατροπή καθορίζοντας τις διατάξεις και τον ισολογισμό βάση των οποίων θα γίνει ο μετασχηματισμός, η οποία απόφαση πρέπει να περιβληθεί τον τύπο του συμβολαιογραφικού εγγράφου και να περιέχει το ελάχιστο περιεχόμενο του καταστατικού της ΑΕ και το εταιρικό κεφάλαιο όχι κατώτερο του ελάχιστου νόμιμου ορίου. Επίσης η τήρηση των διατυπώσεων δημοσιότητας απαιτούνται για την μετατροπή ΕΠΕ σε ΑΕ. γ) Έγκριση της μετατροπής από την Συνέλευση των εταιρειών που περιλαμβάνει τους όρους του καταστατικού της υπό ίδρυση Α.Ε. Η απόφαση αυτή περιβάλλεται τον τύπο του συμβολαιογραφικού εγγράφου και υποβάλλεται για έγκριση στην Υπηρεσία Ανωνύμων Εταιρειών της έδρας της Α.Ε. Προϋπόθεση για την μετατροπή με βάση το Ν 2166/93 είναι η εταιρεία να τηρεί βιβλία Γ' κατηγορίας και να έχει συντάξει έναν τουλάχιστον ισολογισμό 12μηνου. Εάν η μετατροπή γίνει με βάση το Ν 2190/20, να τηρεί βιβλία Γ' κατηγορίας. Εάν η μετατροπή γίνει με βάση το Ν.1297/72 οι προϋποθέσεις αυτές δεν απαιτούνται.

Στη διάταξη του άρθρου 53 προβλέπεται η μετατροπή ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης εταιρίας σε ΕΠΕ, όχι όμως και η αντίστροφη περίπτωση.

Προϋπόθεση για τη μετατροπή αυτή είναι ότι η απόφαση των εταίρων ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης εταιρίας για τη μετατροπή σε ΕΠΕ περιεβλήθη τον τύπο του συμβολαιογραφικού εγγράφου, στο οποίο περιλαμβάνονται τουλάχιστον τα κατά το άρθρο 6 § 2 στοιχεία καθώς και ότι τηρήθηκε η διάταξη του άρθρου 5 για τις εισφορές σε είδος. Η μετατροπή ισχύει από τη συντέλεση των διατυπώσεων δημοσιότητας του άρθρου 8. Η επωνυμία της εταιρίας που μετατράπηκε μπορεί να διατηρηθεί, πρέπει όμως να προστεθούν οι λέξεις «εταιρία περιορισμένης ευθύνης» (άρθρο 53 § 3). Η απεριόριστη και εις ολόκληρον ευθύνη των (πρώην) ομορρύθμων εταίρων της μετατραπέυσας ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης εταιρίας εξακολουθεί να υφίσταται και μετά τη μετατροπή για τα εταιρικά χρέη που γεννήθηκαν μέχρι τη συντέλεση των διατυπώσεων δημοσιότητας, εκτός αν οι δανειστές συμφώνησαν εγγράφως στη μετατροπή (άρθρο 53 § 4). (Εμπορικές Εταιρίες, Ρόκας Νικόλαος Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκουλας 2006)

Συγχώνευση

Συγχώνευση είναι η ένωση των περιουσιών δυο ή περισσότερων ΕΠΕ χωρίς εκκαθάριση, κατά τρόπο ώστε τουλάχιστον μια από αυτές να παύει να υπάρχει, οι δε μέτοχοι της εξαφανισμένης να μετέχουν εφεξής στις απομένουσες εταιρίες ή στην νέα συσταίνόμενη εταιρία. Με την συγχώνευση επιτυγχάνεται η ένωση περιουσιών των συγχωνευμένων εταιριών χωρίς προηγούμενη εκκαθάριση και λύση και χωρίς μεταβίβαση των περιουσιακών στοιχείων.

Δύο οι περισσότερες εταιρίες περιορισμένης ευθύνης μπορούν να συγχωνευθούν σε ΕΠΕ με τους εξής τρόπους:

1. Με σύσταση νέας εταιρίας περιορισμένης ευθύνης
2. Με απορρόφηση από μια ΕΠΕ άλλης ή άλλων εταιριών περιορισμένης ευθύνης

Προϋποθέσεις συγχώνευσης:

1. Αποφάσεις των συνελεύσεων των υπό συγχώνευση εταιριών, οι οποίες εγκρίνουν το σχέδιο της σύμβασης συγχώνευσης, λαμβάνονται δε με την αυξημένη πλειοψηφία του αρθρ. 38 § 1 και υποβάλλονται στις διατυπώσεις δημοσιότητας του άρθρου 8.
2. Πάροδος δύο μηνών από τη δημοσίευση των αποφάσεων για τη συγχώνευση στο ΤΑΕ & ΕΠΕ και δύο φορές σε μία τουλάχιστον ημερήσια εφημερίδα και μη έγγραφη προβολή αντιρρήσεων μέσα στην προθεσμία αυτή από κανέναν εταιρικό δανειστή καμίας εταιρίας. Αν διατυπωθούν αντιρρήσεις, ματαιώνεται η συγχώνευση, εκτός αν το μονομελές πρωτοδικείο, κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, επιτρέψει, ύστερα από αίτηση της ενδιαφερόμενης εταιρίας, τη συγχώνευση υπό τον όρο παροχής στους αντιλέγοντες δανειστές επαρκούς ασφάλειας (§ 3 άρθρ. 54).
3. Η μεταβίβαση της περιουσίας στη νέα ή στην απορροφούσα εταιρία γίνεται συνήθως ύστερα από αύξηση κεφαλαίου της (απορροφούσας) εταιρίας. Για τον λόγο αυτό απαιτείται αποτίμηση της μεταβιβαζόμενης περιουσίας κατά το άρθρο 5.
4. Σύμβαση συγχώνευσης, η οποία καταρτίζεται με συμβολαιογραφικό έγγραφο, περιλαμβάνει τις ουσιώδεις διατάξεις του νόμου και υπόκειται στις διατυπώσεις δημοσιότητας του άρθρου 8. Από τη συντέλεση των διατυπώσεων αυτών υπάρχει η νέα εταιρία.

(Εμπορικές Εταιρίες, Ρόκας Νικόλαος Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλας 2006)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8: Λύση και Εκκαθάριση

Λόγοι που επιφέρουν τη λύση της ΕΠΕ

Σύμφωνα με το άρθρο 44 τον Ν. 3190/55, η εταιρεία περιορισμένης ευθύνης λύεται:

α) Σε κάθε περίπτωση που προβλέπεται από το νόμο ή το καταστατικό

β) Με απόφαση της συνελεύσεως των εταίρων. Η απόφαση αυτή λαμβάνεται, αν δεν ορίζεται αλλιώς στο καταστατικό, από πλειοψηφία των τριών τετάρτων του όλου αριθμού των εταίρων, που να εκπροσωπούν τα τρία τέταρτα τον όλου εταιρικού κεφαλαίου.

γ) Με δικαστική απόφαση για σπουδαίο λόγο, κατόπιν αιτήσεως κάποιον ή κάποιων εταίρων που εκπροσωπούν τουλάχιστον το ένα δέκατο τον εταιρικού κεφαλαίου.

δ) Με την κήρυξη της εταιρείας σε πτώχευση.

Μέχρι την καθιέρωση της μονοπρόσωπης ΕΠΕ (με το Π.Δ. 279/93) προβλέπονταν η λύση της εταιρείας με δικαστική απόφαση και σε περίπτωση συγκεντρώσεως όλων των εταιρικών μεριδίων σε ένα πρόσωπο. Μετά την εισαγωγή τον θεσμού της μονοπρόσωπης ΕΠΕ ο λόγος αυτός δεν ισχύει πλέον.

Λόγοι λύσεως προβλεπόμενοι από το νόμο ή το καταστατικό

Οι λόγοι λύσεως της ΕΠΕ που προβλέπονται από το νόμο είναι οι εξής:

α) Το άρθρο 7 τον Ν. 3190/55 ορίζει ότι η εταιρεία κηρύσσεται άκυρη με δικαστική απόφαση που ισοδυναμεί με πρόωρη λύση αυτής όταν συστήθηκε κατά παράβαση του άρθρου 4 του ίδιου νόμου (μη τήρηση των διατάξεων περί ελαχίστου ορίου κεφαλαίου και εταιρικού μεριδίου) ή κατά παράβαση της παραγράφου 1 του άρθρου 6 (κατάρτιση της εταιρικής συμβάσεως χωρίς συμβολαιογραφικό έγγραφο) ή κατά παράβαση των άλλων διατάξεων που

αναφέρονται στο άρθρο 7. Επίσης, αν ο σκοπός της εταιρείας είναι παράνομος ή αντίκειται στη δημόσια τάξη. Ακόμα, αν όλοι οι ιδρυτές, όταν υπογράφηκε η εταιρική σύμβαση, δεν είχαν την ικανότητα για δικαιοπραξία.

β) Η παράγραφος 2 του άρθρου 43 του Ν. 3190/55 ορίζει ότι εάν δεν ληφθεί απόφαση από τη συνέλευση των εταίρων περί μείωσης του εταιρικού κεφαλαίου εντός δέκα πέντε ημερών από την ημέρα κοινοποίησης προς την εταιρεία της δικαστικής αποφάσεως που προσδιορίζει την αξία της μερίδας συμμετοχής του εξερχομένου εταίρου ή εάν δεν ακολουθήσει εντός εύλογου χρόνου η διαδικασία του άρθρου 42, το οποίο ορίζει τη διαδικασία μείωσης του εταιρικού κεφαλαίου, ο εξερχόμενος εταίρος μπορεί να ζητήσει από το δικαστήριο τη λύση της εταιρείας.

γ) Το άρθρο 45 του Ν. 3190/55 προβλέπει ότι σε περίπτωση απώλειας του 1/2 του εταιρικού κεφαλαίου, οι διαχειριστές της εταιρείας υποχρεούνται να συγκαλέσουν τη συνέλευση των εταίρων για να αποφασίσουν αν θα διαλυθεί η εταιρεία ή θα προχωρήσει στη μείωση του κεφαλαίου).

Λύση της ΕΠΕ με απόφαση των εταίρων

Η εταιρεία περιορισμένης ευθύνης λύεται με απόφαση της συνελεύσεως των εταίρων, που λαμβάνεται - εφόσον δεν ορίζεται αλλιώς στο καταστατικό- με πλειοψηφία των τριών τετάρτων του όλου αριθμού των εταίρων, εκπροσωπούμενων τα τρία τέταρτα του όλου εταιρικού κεφαλαίου. Για τη λήψη έγκυρης αποφάσεως από τη συνέλευση των εταίρων περί λύσεως της εταιρείας αρκεί η ύπαρξη της παραπάνω ειδικής πλειοψηφίας και δεν απαιτείται η ύπαρξη σπουδαίου λόγου. Ο νόμος, βέβαια, προβλέπει και τη δυνατότητα λύσεως της εταιρείας για σπουδαίο λόγο, κατόπιν αιτήσεως εταίρου προς το δικαστήριο.

Λύση της ΕΠΕ με δικαστική απόφαση

Υπάρχουν δύο περιπτώσεις:

α) Λύση της ΕΠΕ με αίτηση εταίρου. Η εταιρεία περιορισμένης ευθύνης μπορεί να λυθεί με δικαστική απόφαση για σπουδαίο λόγο (σπουδαίος λόγος είναι η αδυναμία λειτουργίας της εταιρίας ή το ανέφικτο πραγματοποίησης του σκοπού της), έπειτα από αίτηση κάποιου ή κάποιων εταίρων, οι οποίοι πρέπει να εκπροσωπούν τουλάχιστον το ένα δέκατο (1/10) του εταιρικού κεφαλαίου. Σπουδαίοι λόγοι που δίνουν το δικαίωμα της καταγγελίας της εταιρικής συμβάσεως ενώπιον του δικαστηρίου, είναι πολλοί. Για παράδειγμα η σοβαρή ασθένεια ενός εταίρου, όταν αυτός κατέχει τέτοιο ποσοστό και τέτοια θέση στην εταιρεία, ώστε η συνέχιση αυτής να καθίσταται προβληματική. Επίσης, η κακή πορεία των εργασιών της εταιρείας, η δόλια συμπεριφορά ενός εταίρου κ.α. Κυρίως, όμως, η ασυμφωνία που μπορεί να προκύψει, όταν οι εταίροι είναι δύο με ίση συμμετοχή ή όταν διαμορφώνονται δύο παρατάξεις με ισοψηφία και αντίθετα συμφέροντα, οπότε είναι αδύνατη η λήψη αποφάσεων και συνεπώς και η λειτουργία της εταιρείας. Στις εταιρείες περιορισμένης ευθύνης, απαιτείται σπουδαίος λόγος και τελεσίδικη δικαστική απόφαση για να επιτευχθεί η λύση της εταιρείας.

β) Λύση της εταιρείας με αίτηση παντός έχοντος έννομο συμφέρον. Η εταιρεία περιορισμένης ευθύνης μπορούσε να λυθεί με δικαστική απόφαση, κατόπιν αιτήσεως κάθε προσώπου με έννομο συμφέρον, σε περίπτωση συγκεντρώσεως όλων των εταιρικών μεριδίων στα χέρια ενός προσώπου (ενός εταίρου). Με το διάταγμα Π.Δ. 279/93 προστέθηκε στο Ν. 3190/55 το άρθρο 43α, σύμφωνα με το οποίο μπορεί να συσταθεί ΕΠΕ από ένα μόνο πρόσωπο και η συγκέντρωση όλων των εταιρικών μεριδίων σε ένα πρόσωπο δεν παρέχει νομικό έρισμα για αίτηση λύσεως της εταιρείας. (Εμπορικές Εταιρίες, Ρόκας Νικόλαος Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλας 2006)

Λύση της ΕΠΕ κατόπιν πτωχεύσεώς της

Με την κήρυξη της εταιρείας περιορισμένης ευθύνης σε κατάσταση πτωχεύσεως επέρχεται η λύση της. Σε καμιά περίπτωση, η πτώχευση της ΕΠΕ δεν οδηγεί στην πτώχευση και των εταίρων της. Η πτώχευση ενός εταίρου της ΕΠΕ δεν επιφέρει τη λύση αυτής, εκτός αν κάτι τέτοιο ορίζεται ρητά στο καταστατικό. Μετά την κήρυξη της εταιρείας περιορισμένης ευθύνης σε πτώχευση, θεωρείται ότι η νομική ή η νομική προσωπικότητα αυτής εξακολουθεί να υπάρχει προς τον σκοπό και τις ανάγκες της πτωχευτικής διαδικασίας.

Εκκαθάριση

Το στάδιο της εκκαθαρίσεως

Στις διατάξεις περί εκκαθαρίσεως τον Ν. 3190/55, που αφορούν τις ΕΠΕ, δεν περιλαμβάνονται διατάξεις περί αναβιώσεως ούτε περί ανακλήσεως της αδείας συστάσεως, όπως στις αντίστοιχες διατάξεις για τις ανώνυμες εταιρείες, αφού τέτοια δεν χορηγείται στις ΕΠΕ

Κατά το άρθρο 46 του Ν. 3190/55, άμα λυθεί η εταιρεία περιορισμένης ευθύνης για οποιοδήποτε λόγο, εκτός από την κήρυξη αυτής σε κατάσταση πτωχεύσεως, ακολουθεί το στάδιο της εκκαθαρίσεως. Μέχρι να περατωθεί η εκκαθάριση και η διανομή της απομένουσας μετά την εκκαθάριση περιουσίας της εταιρείας, η ΕΠΕ θεωρείται ότι εξακολουθεί και λειτουργεί για τις ανάγκες της εκκαθαρίσεως. Τις ανάγκες της εκκαθαρίσεως προσδιορίζει ο σκοπός αυτής που είναι η ρευστοποίηση των περιουσιακών στοιχείων της εταιρείας, η εξόφληση όλων των υποχρεώσεων αυτής και η διανομή στους εταίρους τον τυχόν υπόλοιπο.

Η ΕΠΕ, που βρίσκεται στο στάδιο της εκκαθαρίσεως, διατηρεί την επωνυμία της, στην οποία, όμως, προστίθενται οι λέξεις «Υπό εκκαθάριση».

Η παράγραφος 2 του άρθρου 46 του Ν. 3190/55 ορίζει ότι η εξουσία των οργάνων της ΕΠΕ, στο στάδιο της εκκαθάρισεως, περιορίζεται στις αναγκαίες για την εκκαθάριση της εταιρικής περιουσίας πράξεις, όπως αυτές αναφέρθηκαν πιο πάνω (ρευστοποίηση περιουσιακών στοιχείων, εξόφληση υποχρεώσεων κ.λπ.). Επίσης, συμβάσεις υπό εκτέλεση θα πρέπει να ολοκληρωθούν και ακόμα κάποιες δευτερεύουσες εμπορικές πράξεις, που δεν έρχονται σε αντίθεση με το σκοπό της εκκαθάρισεως, μπορούν να γίνουν. Τα όργανα της ΕΠΕ, που αναφέρει η διάταξη της § 2 του άρθρου 46 είναι η συνέλευση των εταίρων και οι διαχειριστές. Η πρώτη διατηρεί τα κυριαρχικά της δικαιώματα και σε όλη τη διάρκεια της εκκαθάρισεως. Οι δεύτεροι ενεργούν και την εκκαθάριση, εκτός αν το καταστατικό ορίζει άλλους ως εκκαθαριστές ή η συνέλευση των εταίρων αποφάσισε αλλιώς.

Μετά την περάτωση της εκκαθάρισεως, οι εκκαθαριστές συντάσσουν τον τελικό ισολογισμό εκκαθάρισεως, τον οποίον δημοσιεύουν κατά νόμου και υποβάλλουν στη συνέλευση των εταίρων για έγκριση. Το προϊόν της εκκαθάρισεως (που απομένει μετά την εξόφληση όλων των οφειλών της εταιρείας) διανέμεται στους εταίρους κατά λόγο συμμετοχής αυτών στην εταιρεία. Εάν μεταξύ των προς διανομή προϊόντος της εκκαθάρισεως υπάρχουν και ακίνητα, η αξία αυτών υπόκειται σε φόρο μεταβίβασεως ακινήτων με μειωμένο συντελεστή. Η μεταβίβαση της κυριότητας των ακινήτων στα μέλη της διαλυθείσας ΕΠΕ θα γίνει με συμβολαιογραφικό έγγραφο, όπως απαιτεί ο νόμος και θα ακολουθήσει η διαδικασία μεταγραφής στο οικείο υποθηκοφυλάκιο.

Εκκαθαριστές

Η εκκαθάριση ενεργείται από τους διαχειριστές, εκτός αν ορίζεται στο καταστατικό ή αν αποφάσισε η συνέλευση των εταίρων. Από τη διάταξη αυτή προκύπτει ότι οι εκκαθαριστές μπορεί:

α) Να ορίζονται στο καταστατικό (και αυτό είναι το σύνηθες). Σε ένα άρθρο του καταστατικού ορίζονται τα ονόματα των εκκαθαριστών, πού είναι συνήθως

οι με το καταστατικό οριζόμενοι διαχειριστές.

β) Να διορίζονται με απόφαση της συνελεύσεως των εταίρων. Αυτό, φυσικά, γίνεται πριν τεθεί η εταιρεία σε εκκαθάριση, με την απόφαση των εταίρων που αποφασίζει τη λύση της εταιρείας. Η συνέλευση των εταίρων, ως κυρίαρχο όργανο της Ε.Π.Ε., έχει δικαίωμα ανακλήσεως των εκκαθαριστών.

γ) Να είναι οι ίδιοι οι διαχειριστές της Ε.Π.Ε. Αυτό, κατά τη διατύπωση της διατάξεως της § 1 του άρθρου 47, θα συμβεί αν ούτε από το καταστατικό έχουν ορισθεί εκκαθαριστές ούτε από τη συνέλευση των εταίρων. Η διάταξη αυτή, δηλαδή, προνοεί να μην υπάρξει κενό στη διοίκηση της εταιρείας κατά το στάδιο της εκκαθάρισεως.

Ανάκληση εκκαθαριστών

Η ανάκληση των εκκαθαριστών είναι επιτρεπτή και γίνεται σύμφωνα με το νόμο για τούς εξής λόγους:

α) Οι διορισμένοι με απόφαση της συνελεύσεως των εταίρων εκκαθαριστές μπορούν να ανακληθούν οποτεδήποτε, πάλι με απόφαση των εταίρων. Κατά τον ίδιο τρόπο μπορούν να ανακληθούν και οι διαχειριστές, που εκτελούν χρέη εκκαθαριστών.

β) Οι διορισμένοι από το καταστατικό εκκαθαριστές ανακαλούνται, για σπουδαίο λόγο, με δικαστική απόφαση, εφόσον έχει προηγουμένως ληφθεί σχετική απόφαση της συνελεύσεως των εταίρων.

γ) Οι διορισμένοι από τη συνέλευση εκκαθαριστές μπορεί να ανακληθούν, επίσης, με απόφαση του δικαστηρίου, κατόπιν αιτήσεως εταίρων που εκπροσωπούν το 1/10 τουλάχιστον τον εταιρικού κεφαλαίου, για σπουδαίο λόγο. Σε επείγουσες περιπτώσεις αποφασίζει προσωρινά το δικαστήριο με τη διαδικασία των προσωρινών μέτρων.

Δημοσιότητα διορισμού και παύσεως εκκαθαριστών.

Ο διορισμός και η για οποιοδήποτε λόγο παύση της εξουσίας των εκκαθαριστών, με όλα τα στοιχεία της ταυτότητάς τους, υπόκειται στις διατυπώσεις δημοσιότητας τον άρθρου 8 τον Ν. 3190/55. Στις ίδιες διατυπώσεις υπόκειται και ο τρόπος ασκήσεως της εξουσίας των εκκαθαριστών. Η κατά το άρθρο 8 τον Ν. 3190/55 δημοσιότητα περιλαμβάνει τη δημοσίευση σχετικής ανακοινώσεως στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (ΤΑΕ & ΕΠΕ).

Απογραφή και ισολογισμός εκκαθαρίσεως

Οι εκκαθαριστές, μόλις αναλάβουν τα καθήκοντά τους (με την έναρξη της εκκαθαρίσεως), υποχρεούνται να διενεργήσουν απογραφή της εταιρικής περιουσίας και να καταρτίσουν ισολογισμό (απογραφή και ισολογισμός εκκαθαρίσεως). Ο ισολογισμός πρέπει να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Εφόσον το στάδιο της εκκαθαρίσεως εξακολουθεί, οι εκκαθαριστές έχουν την υποχρέωση να καταρτίσουν, στο τέλος κάθε έτους, ισολογισμό. Στο τέλος της εκκαθαρίσεως συντάσσεται ο τελικός ισολογισμός των εκκαθαριστών. Ο πρώτος ισολογισμός των εκκαθαριστών καλείται αρχικός και οι άλλοι, που συντάσσονται στο μεσοδιάστημα, ενδιάμεσοι. Όλοι οι παραπάνω ισολογισμοί δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Εάν το στάδιο της εκκαθαρίσεως διαρκεί πέραν του έτους και φυσικά στο τέλος κάθε έτους συντάσσεται ενδιάμεσος ισολογισμός (ετήσιος), τότε θα πρέπει να εγκρίνεται ο ισολογισμός από τη γενική συνέλευση των εταίρων, επειδή η συνέλευση των εταίρων εξακολουθεί και στο στάδιο της εκκαθαρίσεως να είναι το κυρίαρχο όργανο της εταιρείας. Έτσι η συνέλευση εγκρίνει τον ισολογισμό της κάθε χρήσεως και αποφασίζει για την απαλλαγή των εκκαθαριστών από κάθε ευθύνη.

Οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις (ισολογισμός, αποτελέσματα χρήσεως, πίνακας διαθέσεως αποτελεσμάτων) δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (Εισαγωγή στο Δίκαιο των Ενώσεων Προσώπων, Γιώργος Μ. Ρώσσης)

Διαδικασία εκκαθάρισεως ΕΠΕ

Σε κάθε περίπτωση λύσεως της ΕΠΕ - εκτός της κηρύξεως σε πτώχευση - τίθεται σε εκκαθάριση. Το στάδιο της εκκαθάρισεως αρχίζει με την απόφαση των εταίρων ή του δικαστηρίου κ.α. για λύση της εταιρείας και τελειώνει με τη διανομή του τελικού προϊόντος της εκκαθάρισεως στους εταίρους. Σε όλο το διάστημα που διαρκεί η εκκαθάριση, η εταιρεία εξακολουθεί να λειτουργεί τις ανάγκες της εκκαθάρισεως και διατηρεί την επωνυμία της, στην οποία προστίθενται οι λέξεις « υπό εκκαθάριση ».

Οι ενέργειες που πραγματοποιούνται στο στάδιο της εκκαθάρισεως είναι οι εξής:

Απόφαση λύσεως της εταιρείας

Η απόφαση των εταίρων για λύση της εταιρείας λαμβάνεται σε πραγματοποιούμενη συνέλευση αυτών και απαιτείται, εφόσον στο καταστατικό δεν ορίζεται αλλιώς, πλειοψηφία τριών τετάρτων (3/4) του όλου αριθμού των εταίρων, εκπροσωπούντων τα τρίτα τέταρτα του όλου εταιρικού κεφαλαίου (άρθρο 44 § 1 Ν. 3190/55). Η απόφαση καταχωρείται στο βιβλίο πρακτικών συνελεύσεων των εταίρων της ΕΠΕ (άρθρο 25 § 2 Ν. 3190/55). Από την ημέρα αυτή αρχίζει για την εταιρεία το στάδιο της εκκαθάρισεως. Σε όλα τα έγγραφα της εταιρείας, καθώς και στις σφραγίδες αυτής, δίπλα στην επωνυμία της έχουν προστεθεί οι λέξεις: « υπό εκκαθάριση ». Τα ίδια ισχύουν αν η εταιρεία λύθηκε με δικαστική

απόφαση ή εάν η λύση επήλθε επειδή έληξε η προβλεπόμενη στο καταστατικό διάρκεια αυτής.

Ισολογισμός τέλους χρήσεως και αρχικός ισολογισμός εκκαθαρίσεως.

Την ημέρα που λύθηκε και τέθηκε σε εκκαθάριση η εταιρεία, έληξε η τελευταία διαχειριστική περίοδος της κανονικής λειτουργίας αυτής, η οποία θα είναι μικρότερη του δωδεκάμηνου, εκτός αν η ημερομηνία λύσεώς της συμπίπτει με εκείνην καταρτίσεως του ισολογισμού κατά το καταστατικό. Την ημέρα που λύεται και τίθεται σε εκκαθάριση η ΕΠΕ., θα συνταχθεί ο ισολογισμός της τελευταίας κανονικής διαχειριστικής περιόδου, σύμφωνα με τις οδηγίες τον Γενικού Λογιστικού Σχεδίου και τις σχετικές διατάξεις των άρθρων 26-29 Κ.Β.Σ. και 22-24 Ν. 3190/55. Ο ισολογισμός αυτός συμπίπτει με τον αρχικό ισολογισμό εκκαθαρίσεως, πού απαιτεί ο νόμος να συνταχθεί από τους εκκαθαριστές, μόλις αυτοί αναλάβουν τα καθήκοντά τους (άρθρο 48 Ν. 3190/55). Είναι απίθανο να διαφέρουν αυτοί οι δύο ισολογισμοί και αυτό ίσως συμβεί εάν οι εκκαθαριστές καθυστερήσουν να συντάξουν τον αρχικό ισολογισμό εκκαθαρίσεως και προκύψουν νέα στοιχεία, τα οποία θα υπαγορεύσουν ενδεχομένως τροποποίηση του άλλου ισολογισμού (της τελευταίας χρήσεως της εταιρείας). (Εισαγωγή στο Δίκαιο των Ενώσεων Προσώπων, Γιώργος Μ. Ρώσσης)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9: Παροχή Ιατρικών Υπηρεσιών από ΕΠΕ

Η δημιουργία εταιρικών σχημάτων, τα οποία δραστηριοποιούνται στον τομέα παροχής υπηρεσιών ελευθέρων επαγγελματιών, υπήρξε ανέκαθεν πεδίο προβληματισμού. Ο λόγος είναι ότι οι μορφές εταιρίας, όπως η ομόρρυθμη, η ετερόρρυθμη, η εταιρία περιορισμένης ευθύνης και η ανώνυμη, θεσμοθετήθηκαν να λειτουργούν ως εμπορικές εταιρίες, ως εταιρίες δηλαδή που έχουν εμπορικό σκοπό και μπορούν να προσδώσουν στους εταίρους την ιδιότητα του εμπόρου.

Ο Εμπορικός κώδικας καθώς και οι ειδικοί νόμοι που ρυθμίζουν τις πάσης φύσεως εταιρίες έχουν κατά νου μόνο την αμιγώς εμπορική δραστηριότητα και δεν περιέχουν ειδικότερες ρυθμίσεις για τους ελεύθερους επαγγελματίες με αποτέλεσμα να δημιουργείται ασυμβατότητα μεταξύ της ιδιότητας του εταίρου και αυτής του ελεύθερου επαγγελματία ιατρού, δικηγόρου, συμβολαιογράφου κ.λ.π. Για το λόγο αυτό έχουν θεσπιστεί νομοθετήματα, τα οποία προβλέπουν, ανά κατηγορία επαγγελματιών, ειδικότερες ρυθμίσεις. Το Προεδρικό Διάταγμα με αριθμό 84/2001 αφορά το ιατρικό επάγγελμα. Δεν είναι τυχαίο γεγονός ότι η θέσπιση του Προεδρικού αυτού Διατάγματος καθυστέρησε αρκετά σε σχέση με συναφή νομοθετήματα. Η ιδιότητα του ιατρού υπήρξε ανέκαθεν ιερή για τον νομοθέτη, συνδεδεμένη με πλήθος υποχρεώσεων, η τήρηση των οποίων σαφώς δυσχεραίνει τη δυνατότητα των ιατρών να συνιστούν συνεταιρισμούς.

Από τη μία πλευρά η δημιουργία ιατρικών εταιριών πιθανόν να αντιτίθεται στο δημόσιο συμφέρον, γιατί προωθεί την εμπορία της ιατρικής και συνεπάγεται την παραβίαση των κανόνων ιατρικής δεοντολογίας εξαιτίας της ενδεχόμενα χαμηλής ποιότητας των παρεχόμενων ιατρικών υπηρεσιών ή του υψηλού κόστους αυτών. Επίσης μπορεί να προκαλέσει την αυξημένη πλασματική ζήτηση εξειδικευμένων ιατρικών εξετάσεων, με αποτέλεσμα ακόμα και τη δημιουργία ελλειμμάτων στους ασφαλιστικούς φορείς. Στον αντίποδα, όμως, το κράτος αναγνωρίζει ότι το υψηλό κόστος της ιατρικής

τεχνολογίας ενισχύει την τάση προς άσκηση ομαδικής ιατρικής, η οποία μπορεί να συντελέσει στην παροχή υψηλότερου επιπέδου ιατρικών υπηρεσιών.

Το Ανώτατο Δικαστήριο (Συμβούλιο της Επικρατείας) τόνισε, κατά την επεξεργασία του νομοθετήματος αυτού ότι, σύμφωνα με τη φύση του ιατρικού λειτουργήματος και τους κανόνες της ιατρικής δεοντολογίας, η άσκηση της ιατρικής πρέπει:

1. Να διεξάγεται προσωπικά από τον ιατρό
2. Να μην αποτελεί αντικείμενο εμπορίας
3. Να τελείται κατά τρόπο που να διαφυλάσσει την επιστημονική και επαγγελματική ανεξαρτησία του ιατρού.

Φορείς Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας

Ο νέος νόμος αφορά αποκλειστικά την παροχή πρωτοβάθμιων υπηρεσιών υγείας όπως:

1. Ιδιωτικά Ιατρεία(Οδοντιατρεία)
2. Ιδιωτικά Πολυιατρεία (Πολυοδοντιατρεία)
3. Ιδιωτικά διαγνωστικά εργαστήρια
4. Ιδιωτικά εργαστήρια φυσικής ιατρικής και αποκατάστασης

Ιατρικές εταιρίες

Οι εταιρικές μορφές ρυθμίζονται διεξοδικά από το Προεδρικό Διάταγμα 84/2001. Ιατρική εταιρεία δύναται, να περιλάβει οποιαδήποτε νομική μορφή (ΟΕ, ΕΠΕ, ΑΕ, αστική εταιρία κλπ) αρκεί να έχει ως αποκλειστικό σκοπό και δραστηριότητα της την παροχή υπηρεσιών Π.Φ.Υ.

Στο σημείο αυτό το Π.Δ. 84/2001 εμφανίζεται να περιέχει νομοτεχνικό λάθος. Αναγράφεται συγκεκριμένα στο άρθρο 11 παράγραφος 1 ότι άδεια χορηγείται σε εταιρείες με οποιαδήποτε νομική μορφή, με την προϋπόθεση ότι μόνη η ιδιότητα του εταίρου δεν προσδίδει στον ιατρό, κατά τις ειδικές

διατάξεις που διέπουν την εταιρία αυτή, την ιδιότητα εμπόρου. Ο μόνος εταιρικός τύπος που προσδίδει αυτομάτως την εμπορική ιδιότητα στον εταίρο είναι αυτός της ομόρρυθμης εταιρίας (καθώς και της ετερόρρυθμης για τον ομόρρυθμο εταίρο της).

Σε κάθε ιατρική εταιρία συγκροτείται επιστημονικό Συμβούλιο το οποία αναγορεύει ένα εκ των μελών του σε Επιστημονικό Διευθυντή τριετούς θητείας. Ο Θεσμός αυτός καλείται να διασφαλίσει ότι κίνητρα των επιλογών της εταιρίας θα είναι τα ιατρικό και επιστημονικό δεδομένα και όχι τυχόν εμπορικές ή οικονομικές επιδιώξεις της εταιρείας. Στα πλαίσια αυτά ο Επιστημονικός Διευθυντής έχει τη συνολική επιστημονική ευθύνη για το συντονισμό και την εύρυθμη λειτουργία της Μονάδας, διατηρεί δε μαζί με το Επιστημονικό Συμβούλιο δικαίωμα αρνησικυρίας σε αποφάσεις της διοίκησης της εταιρείας, όταν οι τελευταίες ανάγονται σε θέματα επιστημονικής ευθύνης και επηρεάζουν την ποιότητα των παρεχόμενων ιατρικών υπηρεσιών.

Ο Διευθυντής δεν δύναται απλώς αλλά οφείλει να ασκήσει το δικαίωμα του προς ακύρωση αποφάσεων της διοίκησης, οι οποίες δεν συνάδουν με τους κανόνες άσκησης της ιατρικής επιστήμης ή με τους κανόνες ιατρικής δεοντολογίας. Η αρνησικυρία του Διευθυντή αίρεται ή επικυρώνεται με αιτιολογημένη απόφαση του Επιστημονικού Συμβουλίου, ενώ τελικώς αρμόδιο όργανο για να αποφασίσει για τη διαφωνία στους κόλπους της εταιρείας είναι ο οικείος Ιατρικός ή Οδοντιατρικός Σύλλογος, ο οποίος επιλαμβάνεται της υπόθεσης έπειτα από προσφυγή της διοίκησης της εταιρείας.

Επί ιατρικής ΕΠΕ ισχύουν τα εξής:

1. Εταίροι μπορεί να είναι μόνο ιατροί και λοιποί επιστήμονες του τομέα της υγείας, πτυχιούχοι ΑΕΙ και ΤΕΙ, όπως βιολόγοι, ακτινοφυσικοί, πυρηνική φυσικοί, χημικοί, βιοχημικοί, ψυχολόγοι, νοσηλευτές.
2. Περισσότεροι από τους μισούς εταίρους που εκπροσωπούν περισσότερο από το μισό του όλου εταιρικού κεφαλαίου είναι ειδικευμένοι ιατροί, κάτοχοι τίτλου ειδικότητας από αυτές που ασκούνται στα ιατρεία ή εργαστήρια της εταιρείας.

3. Ο διαχειριστής ή η πλειοψηφία των διαχειριστών είναι ειδικευμένος ιατρός
4. Ο ιατρός εταίρος απαγορεύεται να συμμετέχει σε άλλη ιατρική ή οδοντιατρική εταιρία Π.Φ.Υ. ή να παρέχει υπηρεσίες πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας σε ιδιωτική κλινική ή να ασκεί ατομικά το επάγγελμα.
5. Επί μονοπρόσωπης ΕΠΕ όλες οι αρμοδιότητες των επιστημονικά υπεύθυνων και του επιστημονικού διευθυντή ασκούνται από τον ιατρό που είναι ο μοναδικός εταίρος.

Όπως και στην περίπτωση των ιδιωτικών ιατειών, τα καταστατικό των ιατρικών εταιριών υπόκεινται στον προκαταβολικό έλεγχο και την έγκριση του Ιατρικού ή Οδοντιατρικού συλλόγου του τόπου δραστηριότητας της εταιρείας, προκειμένου να εξασφαλιστεί η συμμόρφωση της με τις διατάξεις του Π.Δ. και με τους κανόνες ιατρικής δεοντολογίας. Αυστηρή είναι επίσης η πρόβλεψη για την ονομασία. Δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιούνται οι εκφράσεις ΚΕΝΤΡΟ ΥΓΕΙΑΣ, ΙΑΤΡΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ή ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ. Αντιθέτως υποχρεωτικά πρέπει να αναγράφεται στην επιγραφή του κτιρίου η φράση ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΙΑΤΡΕΙΟ ή ΙΔΙΩΤΙΚΟ ΠΟΛΪΙΑΤΡΕΙΟ. Η επωνυμία των εταιριών οφείλει να ξεκινάει με την ένδειξη ΙΑΤΡΙΚΗ Ε.Π.Ε. ή ΙΑΤΡΙΚΗ Α.Ε. και στη συνέχεια να ακολουθεί ο διακριτικός της τίτλος. Έτσι π.χ. μία περιορισμένης ευθύνης ιατρική εταιρία δεν μπορεί να ονομάζεται ΘΕΡΑΠΕΙΑ Ε.Π.Ε. αλλά πρέπει να ονομάζεται ΙΑΤΡΙΚΗ Ε.Π.Ε. ΘΕΡΑΠΕΙΑ. Στο νόμο ρυθμίζονται επίσης διεξοδικά τα θέματα διοικητικής εποπτείας και ελέγχου, ο οποίος διενεργείται τουλάχιστον μία φορά το χρόνο, από την αρμόδια αρχή, η οποία μπορεί να είναι το Υπουργείο Υγείας, η Περιφέρεια, η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση ή ο Ιατρικός Σύλλογος. (www.lawdb.com (ανάκτηση 9/6/2009))

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10: ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΕΤΑΙΡΙΚΑ ΜΟΡΦΩΜΑΤΑ

Η μονοπρόσωπη εταιρία (η επίδραση του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη μορφή αυτής της εταιρίας)

Γενικά

Το εταιρικό μάρφωμα της μονοπρόσωπης εταιρίας δεν συμβιβάζεται με τον εννοιολογικό προσδιορισμό της εταιρίας ως ένωση προσώπων, η οποία προϋποθέτει δύο τουλάχιστον πρόσωπα. Πρακτικές ανάγκες, η δυνατότητα εύκολων καταστρατηγήσεων και η αυτοτέλεια των εταιρικών συμμετοχών στις κεφαλαιουχικές εταιρίες οδήγησαν στην αποδοχή από την ελληνική και διεθνή έννομη τάξη της μονοπρόσωπης κεφαλαιουχικής εταιρίας.

Αν και στο ελληνικό δίκαιο των κεφαλαιουχικών εταιριών δεν επιτρεπόταν η σύσταση μονοπρόσωπης ΕΠΕ ακόμα και μετά την απόκτηση όλων των μετοχών ή των εταιρικών μεριδίων από ένα πρόσωπο δεν αποτελούσε λόγο λύσης της εταιρίας ή δεν επέφερε αυτόματα τη λύση της. Το προεδρικό διάταγμα 279/1993 εισήγαγε ως ιδιαίτερο εταιρικό τύπο τη μονοπρόσωπη ΕΠΕ η σύσταση της οποίας επιτρέπεται πλέον.

Μονοπρόσωπη κεφαλαιουχική εταιρία μπορεί να προκύψει και από την αγορά όλων των μετοχών ή εταιρικών μεριδίων αδρανούς εταιρίας από τρίτο με σκοπό την επαναλειτουργία της είτε με το ίδιο εταιρικό αντικείμενο είτε με διαφορετικό και την εισφορά σε αυτή νέων κεφαλαίων ή της επιχείρησης του αγοραστή.

Με το προεδρικό διάταγμα 297/1993 που ενσωματώνει στην ελληνική έννομη τάξη σχετική οδηγία της ΕΕ, προστέθηκε το άρθρο 43α στο Ν. 3190/55, που ορίζει ότι μπορεί να συσταθεί από (φυσικό ή νομικό) πρόσωπο εταιρία περιορισμένης ευθύνης ή να καταστεί μια ΕΠΕ μονοπρόσωπη. Για να καταστεί μια ΕΠΕ μονοπρόσωπη θα πρέπει με πράξεις “εν ζωή” ή “αιτία θανάτου”

περιέλθουν όλα τα εταιρικά μερίδια σε ένα (φυσικό ή νομικό πρόσωπο). Το άρθρο 43α έχει ως εξής:

Μονοπρόσωπη εταιρία περιορισμένης ευθύνης

1. Η εταιρία περιορισμένης ευθύνης μπορεί να συσταθεί από ένα πρόσωπο ή να καταστεί μονοπρόσωπη, οπότε στην επωνυμία της συμπεριλαμβάνονται ολογράφως οι λέξεις «ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ».
2. Φυσικό ή νομικό πρόσωπο δεν μπορεί, με ποινή ακυρότητας, να είναι μοναδικός εταίρος σε περισσότερες από μία εταιρείες περιορισμένης ευθύνης. Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης δεν μπορεί, με ποινή ακυρότητας, να έχει ως μοναδικό εταίρο μονοπρόσωπη εταιρεία περιορισμένης ευθύνης.
3. Οι εξουσίες της συνέλευσης των εταίρων ασκούνται από το μοναδικό εταίρο. Οι αποφάσεις του μοναδικού εταίρου που λαμβάνονται κατά τον τρόπο αυτό, καταγράφονται σε πρακτικό προσυπογραφόμενο αυθημερόν από παριστάμενο συμβολαιογράφο της έδρας της εταιρείας.
4. Οι συμβάσεις, που συνάπτονται μεταξύ του μοναδικού εταίρου και της εταιρείας την οποία εκπροσωπεί, εγγράφονται σε πρακτικά ή καταρτίζονται γραπτώς.
5. Κατά τα λοιπά στη μονοπρόσωπη εταιρεία περιορισμένης ευθύνης εφαρμόζονται οι λοιπές διατάξεις του παρόντος νόμου.

(Προσωπικές Εταιρίες ΕΠΕ Κοινοπραξίες, Μιλτιάδη Κ. Λεονταρή Εκδόσεις ΠΑΜΙΣΟΣ 2003)

Προβλήματα της μονοπρόσωπης εταιρίας

Στις προς τα έσω σχέσεις

Δεν υπάρχουν κατά βάση αποκλίσεις στη λειτουργία των μονοπρόσωπων εταιριών σε σχέση με τις πολυπρόσωπες. Βέβαια η νομική φύση της ιδρυτικής πράξης της μονοπρόσωπης εταιρίας, όπου αυτή επιτρέπεται, είναι μονομερής δήλωση βουλήσεως, η οποία, ως οργανωτική πράξη, καθίσταται ενεργός, εφόσον περιβληθεί τον συμβολαιογραφικό τύπο. Πάντως η ανυπαρξία προϊδρυτικής εταιρίας ως χωριστού φορέα δικαιωμάτων και υποχρεώσεων από την ατομική περιουσία του εταίρου, δημιουργεί διεθνώς συζητήσεις στη μονοπρόσωπη ΕΠΕ.

Επίσης, για να έχει ισχύ η βούληση του μοναδικού εταίρου ως εκφραστή της βούλησης της συνέλευσης, να μην απαιτείται να τηρηθούν οι διατυπώσεις σύγκλησης της συνέλευσης (όπως άλλωστε συμβαίνει και στην καθολική συνέλευση), η βούληση όμως αυτή του μοναδικού εταίρου θα πρέπει να εξωτερικευτεί και να περιβληθεί τον τύπο που προβλέπει ο νόμος (άρθρα 32 § 2 Ν. 2190, 43α § 3 Ν. 3190). Εφόσον ο μοναδικός εταίρος είναι και διαχειριστής, μπορεί να συνάπτει οποιαδήποτε συναλλαγή χωρίς η εξουσία του να βρίσκει όρια και να ελέγχεται από τη μειοψηφία, όπως στις πολυπρόσωπες εταιρίες. Τίθεται όμως το δύσκολο πρόβλημα, ιδίως όταν ο μοναδικός εταίρος είναι μητρική εταιρία το ίδιο πρόβλημα τίθεται και επί ομόφωνα λαμβανόμενων αποφάσεων στις πολυπρόσωπες εταιρίες, αν οι πράξεις του διαχειριστή θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τα εύλογα συμφέροντα των εταιρικών δανειστών. Κατά σωστή γνώμη η απαγόρευση αυτοσυμβάσεων δεν εφαρμόζεται στις δικαιοπραξίες του μοναδικού εταίρου με την εταιρία. (Δυνατότητα Μετατροπής σε μονοπρόσωπη ΕΠΕ, Περιοδικό ΛΟΓΙΣΤΗΣ 1/1/2005 τεύχος 598, Παναγιώτη Θ. Ρέππα)

Στις προς τα έξω σχέσεις

Το κύριο ζήτημα των μονοπρόσωπων εταιριών αφορά την ενδεχόμενη ευθύνη του μοναδικού εταίρου απέναντι στους εταιρικούς δανειστές, ζήτημα που υφίσταται βέβαια και στις πολυπρόσωπες εταιρίες που ελέγχονται από έναν ή περισσότερους εταίρους, όχι όμως με την ίδια ένταση όπως στη μονοπρόσωπη εταιρία, στην οποία η λεγόμενη «Κάμψη της αυτοτέλειας του νομικού προσώπου» φαίνεται ότι μπορεί να γίνει ευκολότερα αποδεκτή.

Εντούτοις η, από το αγγλοαμερικανικό δίκαιο προερχόμενη, θεωρία για την κάμψη της αυτοτέλειας του νομικού προσώπου είναι απλώς η περιγραφή μιας έννομης συνέπειας, η οποία, από μόνη της, δεν αρκεί για να δώσει απάντηση στο εάν και πότε πρέπει να τίθεται θέμα ευθύνης του μοναδικού (ή του κυριαρχούντος) εταίρου. Απάντηση στο παραπάνω ερώτημα μπορεί να δοθεί μόνο με βάση τις αρχές της καλής πίστης, ύστερα από εκτίμηση των συνθηκών κάθε συγκεκριμένης περίπτωσης. Αν ο εταίρος ζημίωσε ή οδήγησε σε πτώχευση την εταιρία, με αποτέλεσμα να μην καθίσταται δυνατή η ικανοποίηση των εταιρικών δανειστών, φαίνεται δικαιολογημένη, με βάση τις παραπάνω αρχές, η προσωπική ευθύνη του μοναδικού μετόχου (εταίρου), κατά απόκλιση από τον βασικό κανόνα της μη ευθύνης των εταίρων κεφαλαιουχικών εταιριών για τα εταιρικά χρέη.

Σύμφωνα με το αρχικό κείμενο της § 2 άρθρ. 44 ν. 3190/1955 ο μοναδικός εταίρος ΕΠΕ ευθυνόταν απεριορίιστα σε περίπτωση αφερέγγυότητας της εταιρίας. Το προεδρικό διάταγμα 279/1993 κατάργησε τη διάταξη αυτή, προφανώς διότι οι συντάκτες του, κατά εσφαλμένη εκτίμηση, τη θεώρησαν ασυμβίβαστη προς τη με το προεδρικό διάταγμα θεσμοθετούμενη μονοπρόσωπη ΕΠΕ.

Βέβαια η διατύπωση της καταργηθείσας διάταξης ήταν πολύ ευρεία, διότι για την καθιέρωση ευθύνης του μοναδικού εταίρου αρκούσαν μόνο στο γεγονός της αφερεγγυότητας της εταιρίας, χωρίς να απαιτείται η συνδρομή άλλων περιστατικών, όπως ιδίως υπαιτιότητα του εταίρου.

Ο χωρισμός της εταιρικής περιουσίας από την ατομική περιουσία του εταίρου μπορεί να τεθεί υπό αμφισβήτηση και προς την αντίστροφη κατεύθυνση, δηλαδή όχι από τους τρίτους αλλά από τον εταίρο έναντι των τρίτων. Αυτό μπορεί να συμβεί, όταν προκαλείται μεν ένα ζημιογόνο γεγονός στον εταίρο, η ζημία όμως από το γεγονός αυτό επέρχεται στην εταιρική περιουσία (λεγόμενη «φιλική υπέρ των εταίρων κάμψη της αυτοτέλειας του νομικού προσώπου»).

Η μονοπρόσωπη ΕΠΕ ειδικότερα

Ο θεσμός της μονοπρόσωπης ΕΠΕ καθιερώθηκε με το Π.Δ. 279/93 (ΦΕΚ 122/Α'/27.7.93) «περί προσαρμογής των Ν. 3190/1955 «περί Εταιρειών Περιορισμένης Ευθύνης» και του άρθρου 38 του Β.Δ. της 16 Ιουνίου 1910 προς τις διατάξεις της Δωδέκατης Οδηγίας 89/667/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 21.12.1989».

Η προσαρμογή αυτή γίνεται με την προσθήκη στο νόμο 3190/55 τον εμβόλιμου άρθρου 43α, το οποίο, ουσιαστικά, αναφέρεται μόνο σε τέσσερα θέματα.

1. Η παράγραφος 1 του άρθρου 43α δέχεται ότι και ένα μόνο (φυσικό ή νομικό) πρόσωπο μπορεί να συστήσει εταιρεία περιορισμένης ευθύνης. Η διάταξη αυτή πλήττει ευθέως τη θεωρία ότι η εταιρεία αποτελεί σύμβαση, αφού για την κατάρτιση της συμβάσεως απαιτείται η σύμπτωση της βουλήσεως δύο τουλάχιστον προσώπων. Η παράγραφος 1 δέχεται ακόμα και τη μετατροπή της πολυπρόσωπης ΕΠΕ σε μονοπρόσωπη, που μπορεί να γίνει με πράξεις «εν ζωή» (π.χ. πώληση εταιρικών μεριδίων) ή «αιτία θανάτου» (κληρονομιά εταιρικών μεριδίων). Σε όλες τις περιπτώσεις,

βεβαίως, απαιτείται τροποποίηση των σχετικών άρθρων του καταστατικού και μεταξύ αυτών περιλαμβάνεται και το άρθρο περί επωνυμίας, στην οποία πρέπει να συμπεριλαμβάνονται πλέον ολογράφως οι λέξεις «ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ».

2. Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο δεν μπορεί να είναι μοναδικός εταίρος παρά μόνο σε μία ΕΠΕ. Επιπλέον, εταιρεία περιορισμένης ευθύνης δεν μπορεί να έχει ως μοναδικό εταίρο μονοπρόσωπη ΕΠΕ. Οι απαγορεύσεις αυτές στοχεύουν να αποκλείσουν τη σύσταση πολλών επιχειρήσεων από ένα φορέα, που θα έχει περιορισμένη ευθύνη σε όλες. Η διάταξη της παραγράφου 2 ορίζει τις παραπάνω απαγορεύσεις «με ποινή ακυρότητας». Προφανώς, εννοεί ότι είναι άκυρη η συγκέντρωση στα χέρια ενός προσώπου όλων των εταιρικών μεριδίων σε περισσότερες από μία ΕΠΕ. Για την πρώτη ΕΠΕ στην οποία το ίδιο πρόσωπο κατέχει όλα τα εταιρικά μερίδια (είτε αυτό έγινε με σύσταση της εταιρείας είτε με μεταγενέστερη απόκτηση των μεριδίων) δεν τίθεται θέμα ακυρότητας. Κατά το άρθρο 6 § 1 τον Ν. 3190/55, άκυρη είναι μόνον η ΕΠΕ που δεν καταρτίσθηκε με συμβολαιογραφικό έγγραφο. Επίσης, η ΕΠΕ κηρύσσεται άκυρη με δικαστική απόφαση μόνο στις περιπτώσεις που αναφέρονται περιοριστικά στο άρθρο 7 τον Ν. 3190/55. Μετά την προσθήκη στο Ν. 3190/55 του άρθρου 43α περί μονοπρόσωπης ΕΠΕ δεν υπάρχει δυνατότητα λύσεως με δικαστική απόφαση της ΕΠΕ σε περίπτωση που συγκεντρώθηκαν όλα τα εταιρικά μερίδια σε ένα πρόσωπο (φυσικό ή νομικό). Ούτε υφίσταται θέμα απεριόριστης ευθύνης τον μοναδικού εταίρου της μονοπρόσωπης ΕΠΕ.
3. Όλες τις εξουσίες της συνελεύσεως των εταίρων της ΕΠΕ ασκεί ο μοναδικός μέτοχος αυτής, αλλά οι αποφάσεις, που λαμβάνονται κατ' αυτόν τον τρόπο, καταγράφονται στο σχετικό βιβλίο πρακτικών, που υπογράφεται από τον εταίρο και από παριστάμενο στη συνέλευση

συμβολαιογράφο της έδρας της εταιρείας. Η προσυπογραφή των πρακτικών από το συμβολαιογράφο (που είναι δημόσιος λειτουργός) προσδίνει σ' αυτά βέβαιη χρονολογία καταρτίσεως.

4. Η παράγραφος 4 του άρθρου 43α αναφέρεται στις συμβάσεις που συνάπτονται μεταξύ του μοναδικού εταίρου της μονοπρόσωπης ΕΠΕ και της εταιρείας, την οποία εκπροσωπεί και ορίζει ότι οι συμβάσεις αυτές πρέπει να καταρτίζονται εγγράφως ή να καταχωρούνται σε πρακτικό (στο βιβλίο πρακτικών διαχειρίσεως). Η διάταξη διακρίνει μεταξύ της περιπτώσεως που ο μοναδικός εταίρος εκπροσωπεί την εταιρεία και αυτής που δεν την εκπροσωπεί και ρυθμίζει μόνο την πρώτη περίπτωση, για την οποία απαιτεί γραπτή κατάρτιση. (Προσωπικές Εταιρίες ΕΠΕ Κοινοπραξίες, Μιλτιάδη Κ. Λεονταρή Εκδόσεις ΠΑΜΙΣΟΣ 2003)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Εμπορικές Εταιρίες, Ρόκας Νικόλαος Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλας 2006
2. Προσωπικές Εταιρίες ΕΠΕ Κοινοπραξίες, Μιλτιάδη Κ. Λεονταρή Εκδόσεις ΠΑΜΙΣΟΣ 2003
3. Μετατροπή – Συγχώνευση – Διάσπαση Εταιριών, Μιλτιάδη Κ. Λεονταρή Εκδόσεις ΠΑΜΙΣΟΣ 2000
4. Δυνατότητα Μετατροπής σε μονοπρόσωπη ΕΠΕ, Περιοδικό ΛΟΓΙΣΤΗΣ 1/1/2005 τεύχος 598, Παναγιώτη Θ. Ρέππα
5. Εισαγωγή στο Δίκαιο των Ενώσεων Προσώπων, Γιώργος Μ. Ρώσσης
6. www.lawdb.com (ανάκτηση 9/6/2009)